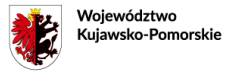

Załącznik
do Uchwały nr VIII/69/2019
Rady Miejskiej w Pakości
z dnia 27 czerwca 2019 r.

Aktualizacja Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakość na lata 2016-2023

SPIS TREŚCI

1. Wykaz skrótów	5
2. Wprowadzenie i metodologia	6
3. Opis powiązań PR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	12
3.1. Opis powiązań lokalnego programu rewitalizacji z dokumentami na szczeblu regionalnym	12
3.2. Opis powiązań lokalnego programu rewitalizacji z dokumentami na szczeblu lokalnym	14
4. Uproszczona diagnoza gminy z wnioskami	18
4.1. Dane podstawowe	18
4.2. Demografia	19
4.3. Pomoc społeczna	20
4.4. Bezrobocie	21
4.5. Zasoby mieszkaniowe	21
4.6. Edukacja	22
4.7. Gospodarka	22
4.8. Przestępczość	23
4.9. Sfera techniczna, przestrzenno-funkcjonalna oraz środowiskowa	23
4.10 Wnioski z przeprowadzonej diagnozy gminy	24
5. Obszar zdegranowany gminy	25
6. Obszar rewitalizacji gminy	37
7. Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji	40
Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji – obszar miasta pakość	40
Sfera społeczna	40
Sfera gospodarcza	43
Sfera przestrzenno-funkcjonalna oraz techniczna	43
Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji - Obszary wiejskie (Dziarnowo oraz Kościelec)	44
Sfera społeczna	44
Sfera gospodarcza	46
8. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji	47
9. Cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk	49
10. Lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	51
11. Mechanizmy zapewnienia komplementarności pomiędzy poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji.	58
12. Mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji	63

13. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych	66
14. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji	69
15. System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu rewitalizacji.....	71

1. WYKAZ SKRÓTÓW

Wykaz skrótów zastosowanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023:

LPR – Lokalny Program Rewitalizacji;

EFS – Europejski Fundusz Społeczny;

EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego;

RPO WK-P 2014 – 2020 – Regionalny program Operacyjny Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020;

FS – Fundusz Spójności;

LSR – Lokalna Strategia Rozwoju;

ORSG – Obszar Rozwoju Społeczno – Gospodarczego;

KSRR - Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 – 2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie;

SRPS - Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych.

SRG – Strategia Rozwoju Gminy.

2. WPROWADZENIE I METODOLOGIA

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023 został opracowany zgodnie z wytycznymi dla województwa kujawsko-pomorskiego, które zostały zawarte w dokumencie pn. „Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” z dnia 23 lipca 2018r. Ponadto, dokument pozostaje w zgodności z zasadami ogólnokrajowymi znajdującymi się w „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 lipca 2015 roku.

Wytyczne ministerialne definiują rewitalizację, jako kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji.

Teren, na którym zdiagnozowano stan kryzysowy to obszar zdegradowany. Może on być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic pod warunkiem stwierdzenia stanu kryzysowego na każdym z nich. W przypadku Gminy Pakość przeprowadzono delimitację w podziale na część miejską gminy (obszary) oraz część wiejską (miejowości).

Następnym etapem tworzenia PR było wyznaczenie obszaru rewitalizacji. Jest to całość lub część obszaru zdegradowanego, cechująca się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk. Obszar rewitalizacji również może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Stan kryzysowy jest spowodowany koncentracją negatywnych zjawisk społecznych takich jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego, niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami, w co najmniej jednej z następujących sfer:

a) gospodarczej w zakresie:

- niskiego stopnia przedsiębiorczości,
- słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw.

b) środowiskowej w zakresie:

- przekroczenia standardów jakości środowiska,
- obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi, bądź stanu środowiska.

c) przestrzenno - funkcjonalnej w zakresie:

- niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną,
- braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości,
- niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru,
- niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej,
- deficytu lub niskiej jakości terenów publicznych.

d) technicznej w zakresie:

- degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym,
- braku funkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Rewitalizacja zakłada optymalne wykorzystanie specyficznych uwarunkowań danego obszaru i jest procesem wieloletnim, prowadzonym przez interesariuszy tego procesu, m.in. przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, właścicieli nieruchomości, organy władzy publicznej, w tym przede wszystkim we współpracy z lokalną społecznością.

Dla prowadzenia rewitalizacji wymagane są:

- ✓ uwzględnienie rewitalizacji jako istotnego elementu całościowej wizji rozwoju gminy;
- ✓ pełna diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru rewitalizacji oraz analizie dotyczących go problemów. Diagnoza obejmuje kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe;
- ✓ ustalenie hierarchii potrzeb w zakresie działań rewitalizacyjnych;
- ✓ właściwy dobór narzędzi i interwencji do potrzeb i uwarunkowań danego obszaru;
- ✓ zsynchronizowanie działań w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno – funkcjonalnej, technicznej, środowiskowej;
- ✓ koordynacja prowadzonych działań oraz monitorowanie i ewaluacja skuteczności rewitalizacji;
- ✓ realizacja wynikającej z art. 5 ust. 1 rozporządzenia ogólnego zasady partnerstwa polegającej na włączeniu partnerów w procesy programowania i realizacji projektów rewitalizacyjnych w

ramach programów operacyjnych oraz konsekwentnego, otwartego i trwałego dialogu z tymi podmiotami i grupami, których rezultaty rewitalizacji mają dotyczyć.

Właściwie wykonany program rewitalizacji, czyli wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, musi charakteryzować się następującymi cechami:

Kompleksowość

Koncentracja

Komplementarność

Partycypacja

1. Kompleksowość programu rewitalizacji polega na:

a) ujęciu działań rewitalizacyjnych w sposób kompleksowy, w których uwzględnione będą projekty współfinansowane ze środków EFRR, EFS oraz innych publicznych lub prywatnych tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego lub przestrzenno-funkcjonalnego lub technicznego lub środowiskowego związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem. Projekty powinny być powiązane oraz wspólnie oddziaływać na zdiagnozowaną sytuację kryzysową. W ramach PR dla gminy Pakość zaplanowano przedsięwzięcia społeczne („miękkie”) w tym dofinansowane z EFS w okresie programowania UE 2014-2020) oraz uzupełniające je zadania inwestycyjne („twarde”).

2. Koncentracja programu rewitalizacji polega na:

a) skupieniu działań w ramach programu rewitalizacji na terenach obejmujących całość lub część zdiagnozowanego obszaru zdegradowanego i dotkniętych szczególną koncentracją zdiagnozowanych

problemów i negatywnych zjawisk kryzysowych. Możliwa jest również realizacja projektów rewitalizacyjnych zlokalizowanych poza wyznaczonym obszarem rewitalizacji, jeśli służą one realizacji celów wynikających z programu rewitalizacji. Szczególnie dotyczy to inicjatyw społecznych polegających np. na aktywizacji zawodowej mieszkańców obszarów rewitalizacji, gdzie rozwiązania skierowane do ludności z obszaru rewitalizacji mogą być podejmowane poza obszarem rewitalizacji. W przypadku gminy Pakość projekty w ramach LPR będą realizowane na wyznaczonym obszarze rewitalizacji.

3. Komplementarność projektów rewitalizacyjnych jest szczególnie ważna i obejmuje kilka różnych wymiarów. Jej spełnienie jest wymogiem koniecznym dla wspierania projektów rewitalizacyjnych. Wyróżniamy komplementarności: przestrzenną, problemową, proceduralno-instytucjonalną, międzyokresową oraz źródeł finansowania.

a) komplementarność przestrzenna:

- oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji,

- ma służyć temu, by program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii,

- celem zapewnienia komplementarności przestrzennej interwencji jest także to, by prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

b) komplementarność problemowa:

- oznacza konieczność realizacji projektów rewitalizacyjnych, które będą się wzajemnie dopełniały tematycznie, sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, przestrzenno-funkcyjnym, technicznym, środowiskowym).

- ma przeciwdziałać fragmentacji działań koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru.

- skuteczna komplementarność problemowa oznacza konieczność powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy na innych polach, co skutkuje lepszą koordynacją tematyczną i organizacyjną działań administracji.

b) komplementarność proceduralno-instytucjonalna:

- oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur.

c) komplementarność międzyokresowa:

- w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie ma zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności 2007-2013). Z tego względu możliwe jest uzupełnianie przedsięwzięć już zrealizowanych w ramach polityki spójności 2007-2013 (np. o charakterze infrastrukturalnym) projektami komplementarnymi (np. o charakterze społecznym), realizowanymi w ramach polityki spójności 2014-2020.

d) komplementarność źródeł finansowania

- oznacza, że projekty rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji powinny być realizowane przy pomocy wsparcia ze środków EFRR i EFS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania;

- dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji jest konieczna silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych finansowanych szczególnie w ramach EFS i EFRR;

- komplementarność finansowa oznacza także zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

4. Realizacja zasady partnerstwa i partycypacja:

- program rewitalizacji jest wypracowywany przez samorząd gminny i poddawany dyskusji w oparciu o diagnozę lokalnych problemów: społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Prace nad przygotowaniem programu, oparte są na współpracy ze wszystkimi grupami interesariuszy tj. społecznością obszarów rewitalizacji, innymi ich użytkownikami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi.

- jest to fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie).

- partycypacja ukierunkowana jest na możliwie dojrzałe jej formy, a więc nieograniczające się jedynie do informacji czy konsultacji działań władz lokalnych, ale dążące do zaawansowanych metod partycypacji, takich jak współdecydowanie czy kontrola obywatelska.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023 został opracowany zgodnie z powyższą metodologią, ze szczególnym uwzględnieniem zachowania zasad koncentracji, kompleksowości,

komplementarności oraz dojrzałych form partycypacji społecznej. Jest to gwarantem, że LPR odpowiada na problemy oraz potrzeby zdiagnozowane na obszarze zdegradowanym, a przede wszystkim obszarze rewitalizacji, który będzie bezpośrednim miejscem działań rewitalizacyjnych.

3. OPIS POWIĄZAŃ PR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

Program Rewitalizacji dla Gminy Pakość na lata 2016-2023 jest powiązany z różnymi dokumentami strategicznymi Gminy i pozostałymi dokumentami o znaczeniu polityki terytorialnej. Założenia zawarte w PR wpisują się w założenia zawarte w innych dokumentach strategicznych. Opis powiązań PR został przedstawiony poniżej.

3.1. OPIS POWIĄZAŃ LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI NA SZCZEBLU REGIONALNYM

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 Plan modernizacji 2020+

Zakłada 4 priorytety rozwoju województwa wynikające z misji rozwoju (Kujawsko-Pomorskie – człowiek, rodzina, społeczeństwo) i są to: konkurencyjna gospodarka, modernizacja przestrzeni wsi i miast, silna metropolia, nowoczesne społeczeństwo. Z priorytetów, najbardziej w założenia celów, przedsięwzięć i poszczególnych projektów rewitalizacji wpisuje się modernizacja przestrzeni wsi i miast oraz nowoczesne społeczeństwo, które to posiadają bezpośrednie odniesienie do proponowanych założeń PR dotyczących poprawy infrastruktury i odnowy przestrzeni miejskiej oraz poprawy jakości kapitału społecznego. Te działania przyczyniają się do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego, który jest główną ideą zarówno Strategii, jak i PR.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Według zapisów RPO WK-P, rewitalizacja będzie wspierana głównie w ramach priorytetu inwestycyjnego: 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich. Celem jest wzrost ożywienia społecznego i gospodarczego na obszarze rewitalizacji. Dodatkowo, przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą wspierane z innych osi priorytetowych RPO WK-P w ramach finansowania ze środków EFS i EFRR. Przedsięwzięcia i projekty wyznaczone w PR są opracowane w nawiązaniu do działań i poddziałań wskazanych jako preferowane w programach rewitalizacji, gdzie jednym ze źródeł finansowania ma być niniejszy RPO.

Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 Zasady regionalne określają sposób tworzenia programów rewitalizacji, zwłaszcza zasady opracowania

programów w perspektywie finansowej 2014-2020, tj.:

- kompleksowość,
- komplementarność,
- koncentracja,
- partnerstwo,
- partycypacja.

Wskazują również obligatoryjne elementy programu rewitalizacji i oczekiwane efekty rewitalizacji. PR jest opracowany zgodnie z zasadami tworzenia programów rewitalizacji zawartymi w dokumencie.

Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

Dokument jest szczegółowym opisem 12 Osi priorytetowych współfinansowanych z EFRR, EFS oraz publicznych środków krajowych i środków prywatnych. PR jest wspierany przede wszystkim w ramach Osi priorytetowej 7 oraz Osi priorytetowej 11, w ramach:

- Działania 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność;
- Działanie 11.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność.

Dodatkowo działania rewitalizacyjne są wspierane z pozostałych dostępnych źródeł finansowania rewitalizacji ujętych w ZPPR.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego województwa Kujawsko-Pomorskiego

przedstawia następujący cel główny: zbudowanie struktur funkcjonalno-przestrzennych podnoszących konkurencyjność regionu i jakości życia mieszkańców. Pozostałe cele szczegółowe wynikające z celu głównego wpisują się w założenia programu rewitalizacji, których wyrazem są projekty rewitalizacyjne. Rozwój pod względem planistycznym województwa kujawsko-pomorskiego jest wyrażony w działaniach rewitalizacyjnych o znaczeniu przestrzenno-funkcjonalnym, infrastrukturalnym i środowiskowym. Założenia PR są zgodne z Planem Zagospodarowania Przestrzennego województwa Kujawsko-Pomorskiego.

3.2. Opis powiązań lokalnego programu rewitalizacji z dokumentami na szczeblu lokalnym

Strategia rozwoju powiatu inowrocławskiego do roku 2020 – strategia rozwoju jest długookresowym dokumentem, który wyznacza najważniejsze kierunki rozwojowe powiatu do 2020r. Głównymi założeniami Strategii powiatu inowrocławskiego są:

- Priorytet: Zdrowe, aktywne i solidarne społeczeństwo oraz efektywne usługi;
 - Cel strategiczny2: Zapewnienie wysokiej jakości pomocy społecznej dla wszystkich pokoleń;
 - Zwiększenie dostępności do usług pomocy społecznej;
 - Wsparcie instytucjonalne dla osób starszych i zagrożonych wykluczeniem społecznym;
 - Poprawa infrastruktury pomocy społecznej na terenie powiatu, w tym likwidowanie barier dla osób niepełnosprawnych.
- Zrównoważony rozwój, spójność wewnętrzna i dostępność zewnętrzna;
- Tożsamość i dziedzictwo;
- Konkurencyjna otwarta na wyzwania gospodarka.

PR jest ściśle powiązany z celami strategicznymi strategii, a w szczególności z punktem nr 2. Działania rewitalizacyjne zawarte w programie są ukierunkowane na poprawę jakości infrastruktury technicznej, rozwiązanie problemów społecznych, czy wsparcie dla osób starszych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Te działania opisane szerzej w PR wpisują się w konkretne zadania przypisane celom częściowym strategii.

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Inowrocławskiego – dokument stanowi zbiór wytycznych dotyczących postawionych celów, zadań i środków ich realizacji na podstawie specyfikacji analizowanego obszaru. Przedstawia zarys ogólny oraz szczegółowy, określający kierunek działań władz Powiatu, zachowując jednocześnie elastyczność, dającą możliwość wprowadzania zmian określonych jego elementów. W strategii określono sześć celów strategicznych:

1. Rozwój infrastruktury technicznej;
2. Wzmocnienie rozwoju społecznego i integracji;
3. Rozwój nowoczesnej oferty edukacyjnej dostosowanej do potrzeb rynku pracy;
4. Wzmocnienie systemu opieki zdrowotnej;

5. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz promocji walorów przyrodniczych ORSG powiatu inowrocławskiego;
6. Aktywizacja rynku pracy i rozwój gospodarki ORSG Powiatu Inowrocławskiego.

PR wpisuje się w cele strategiczne zawarte w niniejszej Strategii. W szczególności przedsięwzięcia opisane w programie rewitalizacji odpowiadają swoim zakresem celom. PR odnosząc się do obszaru Gminy Pakość wspiera również realizację wymienionych celów strategicznych. Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są ukierunkowane na eliminację problemów społecznych, rozwój przedsiębiorczości, ochronę i rozwój infrastruktury na obszarze rewitalizacji.

Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Czarnoziem na soli

Cele Strategii są zgodne z PR i kształtują się następująco:

Cel 1 Wsparcie rozwoju gospodarczego obszaru LSR do 2023 r.

Cel 2 Zwiększenie atrakcyjności obszaru LSR do 2023r. .

2.1.2 Rewitalizacja Wsi na obszarze LSR do 2023 r. .

Cel 3 Wzmocnienie kapitału społecznego i włączenie społeczne na obszarze LSR do 2023 r. .

Z niniejszej Strategii realizowane będą następują wskaźniki rezultatu w PR:

- w. 2.1 Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz z obiektów użyteczności publicznej (%),
- w. 2.2 Wzrost liczby osób korzystających z obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz kulturalnej (osoba),
- w. 2.2 Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów (osoba).

W wyniku zaplanowanych w LPR działań realizowane będą następujące wskaźniki z LSR:

- Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów;
- Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach;
- Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pakość

Dokument przedstawia główne kierunki polityki przestrzennej Gminy. Najważniejsze potrzeby rozwojowe gminy wiążą się z realizacją głównego celu rozwoju gminy, jakim jest zapewnienie mieszkańcom optymalnych warunków życia, określonego w rzeczonym dokumencie przyjętym Uchwałą nr

XVI/188/2016 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 25 października 2016 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pakość.

Do głównych potrzeb gminy zaliczyć należy:

- ✓ wzmacnianie sektora komunalnego (usług publicznych i przestrzeni publicznych)– poprzez wzrost ilościowy (rozwój sieci) i jakościowy (poprawę jakości funkcjonowania); w perspektywie 10 lat funkcjonowanie sektora usług publicznych należy zacząć przeorientowywać w kierunku priorytetu zaspokojenia potrzeb ludności starszej,
- ✓ zwiększenie liczby miejsc pracy – między innymi poprzez tworzenie przestrzeni inwestycyjnych w gminie).
- ✓ uporządkowanie systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków,
- ✓ rozwój infrastruktury teleinformatycznej, zwłaszcza upowszechnienie dostępu do sieci Internet,
- ✓ rozwój komunikacji publicznej w relacjach z Inowrocławiem i Bydgoszczą, a także Janikowem i Żninem.

Problemy określone w Lokalnym Programie Rewitalizacji są zbieżne pod względem sfery społecznej (bezrobocie), gospodarczej (niski poziom przedsiębiorczości skutkujący małą ilością miejsc pracy) oraz przestrzenno-funkcjonalnej (brak przestrzeni do aktywizacji społecznej). Dzięki realizacji działań planowanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji na obszarze rewitalizowanym zostaną rozwiązane wymienione problemy, co wpłynie również na realizację celów określonych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pakość oraz zostaną zaspokojone zidentyfikowane w tym dokumencie potrzeby Gminy w wyżej opisanych sferach.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Pakość na lata 2012-2020

Opracowanie i realizacja niniejszej strategii jest jednym z zadań własnych gminy. Misją samorządu gminy Pakość w realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014-2020 jest poprawa jakości życia w gminie oraz dążenie do integracji społecznej poprzez stwarzanie mieszkańcom możliwości rozwoju oraz skuteczne przeciwdziałanie różnym formom wykluczenia społecznego. Misja ta ma być wdrażana poprzez poniższe cele strategiczne, które w pełni wpisują się w ideę rewitalizacji społecznej:

- ✓ wzmacnianie rodzin oraz stwarzanie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju,
- ✓ tworzenie warunków do zwiększenia zatrudnienia oraz wspieranie i integrowanie osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym,
- ✓ zwiększenie dostępności opieki zdrowotnej oraz wsparcia w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie,

- ✓ usprawnienie lokalnego systemu pomocy społecznej oraz rozwijanie aktywności obywatelskiej.

Strategia Rozwoju Gminy Pakość na lata 2014-2024

Jest dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju gminy na najbliższe lata. W strategii określono misję rozwoju Gminy Pakość: Gmina Pakość – nowoczesna gmina oferująca wysoką jakość życia. Następnie w odniesieniu do misji wyznaczono 2 cele strategiczne:

1. Zapewnienie wysokiej jakości funkcjonowania usług publicznych;
2. Aktywizacja gospodarcza gminy.

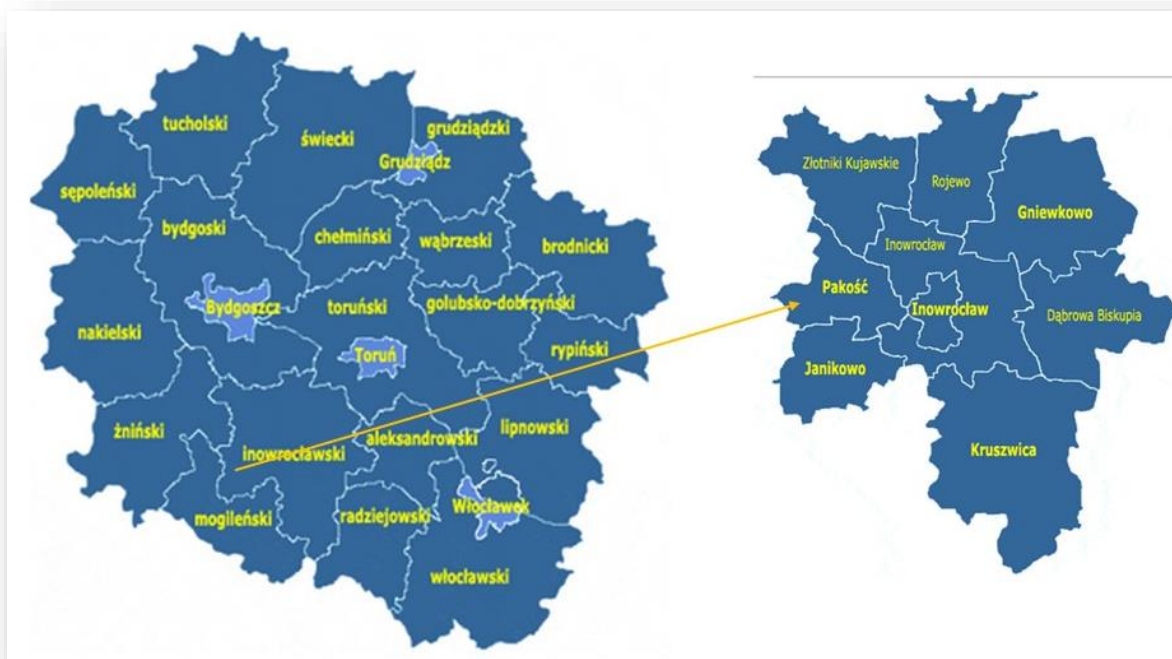
Przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne wpisują się we wszystkie cele strategiczne zawarte w strategii. Działania rewitalizacyjne są ukierunkowane na poprawę sytuacji w sferze społecznej wpisując się w kierunek działań celu pierwszego: *Wzmacnianie zdolności do realizacji zadań z zakresu opieki społecznej oraz rozwiązywanie problemów grup dotkniętych wykluczeniem społecznym.*

Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się szczególnie w cele dotyczące wsparcia w obszarze przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu oraz w obszarze wspierania aktywności obywatelskiej poprzez realizację działań aktywizujących i integrujących społeczność lokalną oraz wdrażanie instrumentów aktywizacji zawodowej i wspierania przedsiębiorczości.

4. UPROSZCZONA DIAGNOZA GMINY Z WNIOSKAMI

4.1. DANE PODSTAWOWE

Gmina Pakość jest gminą miejsko-wiejską położoną w centralnej części powiatu inowrocławskiego, w południowo-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego. Od strony zachodniej graniczy z gminami Dąbrowa (powiat mogileński) i Barcin (powiat żniński), od strony północnej i wschodniej z gminami Złotniki Kujawski i Inowrocław, a od południa z Gminą Janikowo. Poniżej przedstawiono lokalizację gminy na mapie województwa kujawsko-pomorskiego oraz powiatu inowrocławskiego.

Powierzchniowo, Gmina Pakość jest jedną z najmniejszych gmin w powiecie i województwie. Cała Gmina zajmuje 8 617,55 ha, w tym miasta 340,803 ha. W strukturze powierzchniowej dominują użytki rolne stanowiące około 70% całej powierzchni gminy.

Pod względem administracyjnym, w skład Gminy wchodzi miasto Pakość oraz 16 miejscowości wiejskich tworzących 12 sołectw: Dziarnowo, Gorzany-Giebniawę, Jankowo, Kościelec, Ludkowo-Mielno-Wojdał, Ludwiniec, Łącko, Radłowo, Rybitwy, Rycerzewo, Rycerzewko i Wielowieś.

Miasto Pakość jako największy ośrodek stanowi centrum życia społeczno-gospodarczego regionu. Skupiają się w nim instytucje publiczne tj. urząd gminy, ośrodki zdrowia i kultury, szkoły, stadion miejski i inne.

4.2. DEMOGRAFIA

Demografia jest bardzo istotnym czynnikiem świadczącym o rozwoju społeczno-gospodarczym Gminy. Gmina Pakość na dzień 31 grudnia 2018r. była zamieszkiwana przez 9 668 osób, w tym miasto zamieszkiwały 5 582 osoby. Najwięcej osób zamieszkuje Miasto Pakość. W 2018r. były to 5582 osoby, czyli więcej niż połowa mieszkańców całej Gminy. Poniżej przedstawiono liczbę mieszkańców na poszczególnych terach Gminy miejsko-wiejskiej Pakość.

Tabela 1 Liczba mieszkańców Gminy Pakość (stan na 31.12.2018r.)

Wieś	Liczba ludności (meldunek na pobyty stały)	Udział w liczbie mieszkańców Gminy
DZIARNOWO	309	3,20
GIEBŃIA	76	0,79
GORZANY	148	1,53
JANKOWO	293	3,03
KOŚCIELEC	724	7,49
LUDKOWO	211	2,18
LUDWINIEC	177	1,83
ŁĄCKO	210	2,17
MIELNO	63	0,65
RADŁOWO	510	5,28
RYBITWY	490	5,07
RYCERZEWO	108	1,12
RYCERZEWKO	157	1,62
WĘGIERCE	138	1,43
WIELOWIEŚ	404	4,18
WOJDAL	68	0,70
MIASTO PAKOŚĆ	5582	57,74
Razem	9668	100

Źródło: Urząd Miejski Pakość

Według powyższych danych, Gminę Pakość w 2018r. zamieszkiwało 9668 osób. Zaraz po Mieście Pakość, najliczniej zamieszkiwane miejscowości Gminy to Kościelec – 724 mieszkańców, Radłowo – 510 mieszkańców, Rabbitwy – 490 mieszkańców oraz Wielowieś z 404 mieszkańcami. Aż 55,74% mieszkańców zamieszkuje miasto Pakość. Tereny miejskie są zamieszkiwane przez 42,26% mieszkańców Gminy Pakość. Według danych GUS w strukturze mieszkańców Gminy w niewielkim stopniu dominują kobiety - 51,20 % mieszkańców Gminy. Mężczyźni stanowią 48,80% społeczeństwa.

Liczba mieszkańców Gminy Pakość maleje od 2016r. Przy czym zjawisko to odnotowywane jest na porównywalnym poziomie na terenach miejskich i wiejskich. Wpływ na to zjawisko może mieć zarówno spadek liczby urodzeń, jak i niekorzystne saldo migracji. Według danych GUS w 2017r. zarejestrowano 95 zameldowań i 115 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wynosi dla Gminy -20.

Przyrost naturalny w Gminie Pakość od 2011r. przyjmuje wartości ujemne. W 2017r. wynosił -1,93. Wpływ na to ma odnotowywane w skali całego kraju **zjawisko starzenia się społeczeństwa**, które stanowi główny problem hamujący rozwój Gminy. Gmina Pakość boryka się z problemem rosnącej liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym i malejącej liczby osób w wieku przed i poprodukcyjnym. Niekorzystne zjawisko jest zauważalne przede wszystkim na obszarach wiejskich Gminy. Analiza struktury ludności według ekonomicznych grup wieku wskazuje, że 20,10% mieszkańców Gminy Pakość znajduje się w grupie poprodukcyjnej. Dla porównania w 2017r. było to 19,46%. Równocześnie spada liczba osób w wieku przedprodukcyjnym (2018r. – 18,19%, 2017r. – 18,24%).

4.3. POMOC SPOŁECZNA

Poziom wydatków ponoszonych na pomoc społeczną, w dużym stopniu obciąża budżet gminy. Jednostka wypłaca głównie takie formy wsparcia jak zasiłek stały, okresowy i celowy. Poniżej przedstawiono dane GUS prezentujące liczbę gospodarstw korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej.

Tabela 2 Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej wg kryterium dochodowego na terenie Gminy Pakość

	2014	2015	2016	2017
	[gosp.]			

Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	440	416	404	353
---	-----	-----	-----	-----

Źródło 1 Bank Danych Lokalnych GUS.

Jak widać, w ostatnich latach odnotowano niewielki spadek liczby gospodarstw korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Pomimo spadku, nadal duża część mieszkańców korzysta ze wsparcia. Niepokojące są również dane prezentujące liczbę osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej Według danych GUS, w 2018r. ze środowiskowej pomocy społecznej korzystało 895 osób. Konieczna jest interwencja mająca na celu **zmniejszenie liczby gospodarstw korzystających z pomocy społecznej**. Najbardziej niepokojąco kształtuje się wskaźnik rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych na dzieci poniżej 17 roku życia. Na obszarze miasta aż 327 rodzin korzystało z tej formy wsparcia. Na obszarach wiejskich sytuacja również nie kształtuje się korzystnie, gdyż zasiłek pobierały w 2018r. aż 277 rodziny. Bezradność i zaniechanie zmiany swojej sytuacji przyczynia się do kreowania negatywnych zjawisk społecznych, dlatego ta sfera wymaga szybkiej interwencji.

4.4. BEZROBOCIE

Jednym z zasadniczych **problemów Gminy Pakość jest bezrobocie**. Ze względu na nie, spora część mieszkańców Gminy korzysta ze środowiskowej pomocy społecznej. Według danych Powiatowego Urzędu Pracy, na dzień 31 grudnia 2018r. liczba bezrobotnych powyżej 12 miesięcy na terenie miasta Pakość wynosiła 157, a liczba bezrobotnych powyżej 24 miesięcy 120 osób. Na terenach wiejskich również odnotowano wysoki poziom bezrobocia: powyżej 12 miesięcy – 102 osoby, powyżej 24 miesięcy – 83 osoby. Stosunek osób bezrobotnych bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Pakość wynosi 4,38%. Wskaźnik ten kształtuje się niekorzystnie, szczególnie na terenie Miasta Pakość.

4.5. ZASOBY MIESZKANIOWE

Zmiany następujące w gospodarce mieszkaniowej na terenie określonej jednostki samorządu terytorialnego świadczą o rozwoju mieszkańców. Jest to wyznacznik majątności mieszkańców. Dane te można analizować na podstawie liczby oddanych nowych mieszkań. Według danych GUS, w 2017r. do użytku oddano 10 mieszkań. W stosunku do poprzednich lat, liczba oddawanych mieszkań zmalała. W latach 2013-2016 liczba ta oscylowała wokół 17-19 mieszkań.

4.6. EDUKACJA

Na terenie Gminy Pakość działają następujące szkoły prowadzące kształcenie na poziomie podstawowym (zgodnie z uchwałą nr IV/28/2019 z dnia 21 lutego 2019r. Rady Miejskiej w Pakości):

- Szkoła Podstawowa im. Ewarysta Estkowskiego w Pakości ;
- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Pakości;
- Szkoła Podstawowa im. Armii Krajowej w Kościelcu przy Zespole Placówek Oświatowych w Kościelcu.

Poziom edukacji jest weryfikowany przede wszystkim na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku dotyczących wyników sprawdzianu szóstoklasisty oraz do czasu zmiany systemu oświaty wyników egzaminów gimnazjalnych. Wyniki te wskazują na dobre wyniki uczniów są obszaru Gminy Pakość.

4.7. GOSPODARKA

Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2018r. na terenie Gminy Pakość wynosiła 810 i była niższa w stosunku do roku 2015 o 6. Pod względem wielkości przedsiębiorstw, dominują jednostki małe, zatrudniające do 9 osób (773 osoby). Na terenie Gminy działają również większe przedsiębiorstwa (10-49 osób: 27 firm oraz 50-249 pracowników – 10 osób).

Na obszarach wiejskich oprócz spółek zarejestrowanych w KRS w 2018r. działało 214 podmiotów gospodarczych, a na obszarze miasta 377. Dla obu typów obszarów wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym kształtował się niekorzystnie. Gmina boryka się z problemem braku dynamicznego rozwoju rynku pracy.

4.8. PRZESTĘPCZOŚĆ

Na obszarach wiejskich zauważono problem niepokojącej ilości przestępstw kryminalnych. W 2018r. dokonano aż 16 tego typu czynów (dane z policji). W poprzednich latach nie odnotowywano tego typu zdarzeń. W związku z powyższym, konieczne jest zwrócenie uwagi na zwalczanie przestępczości na terenach wiejskich Gminy Pakość.

4.9. SFERA TECHNICZNA, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA ORAZ ŚRODOWISKOWA

Gmina Pakość należy do obszarów o małej wartości przyrodniczej. Nie ustanowiono żadnych form ochrony przyrody. Jedynymi formami chronionymi w gminie są pomniki przyrody (drzewa i aleje drzew) oraz kilka użytków ekologicznych (sześć bagien w dolinie Noteci w rejonie Łącka). Aktualny stan jakości środowiska nie stwarza bezpośredniego zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi.

Dostępność zewnętrzną gminy zapewniają dwie drogi wojewódzkie:

- droga nr 251 – Kaliska – Damasławek – Żnin – Barcin – Pakość – Inowrocław,
- droga nr 255 – Pakość – Janikowo – Strzelno,

Znajduje się również rozbudowana sieć dróg powiatowych i gminnych.

Pod względem wyposażenia w podstawowe urządzenia techniczne, gmina Pakość charakteryzuje się wyższą niż powiat inowrocławski i województwo kujawsko-pomorskie dostępnością do sieci gazowej (50,3% mieszkańców posiada dostęp). Gmina jest obsługiwana przez niewielką oczyszczalnię w miejscowości Kościelec oraz przez oczyszczalnię położone w sąsiednich gminach. Kluczowe znaczenie ma współpraca z gminą Barcin – na mocy porozumienia z tą gminą, ścieki z miasta Pakość trafiają do oczyszczalni w Sadłogoszczy. Z kolei wieś Węgierce podłączona jest do oczyszczalni w Janikowie.

Na terenie miasta Pakość nie odnotowuje się znaczących problemów w zakresie wyposażenia w infrastrukturę społeczną. Część infrastruktury może jedynie wymagać dostosowania pod kątem realizacji projektów aktywizujących społeczność. Podstawą do wyznaczenia miejsc i ścieżek interwencji powinny być zidentyfikowane problemy społeczne.

4.10 WNIOSKI Z PRZEPROWADZONEJ DIAGNOZY GMINY

Wśród zdiagnozowanych problemów, na terenie Gminy Pakość występują przede wszystkim problemy społeczne, ale również gospodarcze, w tym:

- wysoka ilość mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (starzejące się społeczeństwo)
- wysokie bezrobocie (w tym powyżej 12 miesięcy i dłużej);
- wysoki udział rodziców pobierających zasiłki na dzieci do lat 17;
- niepokojąca liczba przestępstw kryminalnych;
- ograniczony rozwój gospodarczy (mała ilość przedsiębiorstw).

Na terenie Gminy odnotowywany jest stopniowy spadek liczby mieszkańców. Jednym z głównych czynników stanowiących o dobrych warunkach mieszkaniowych jest możliwość znalezienia pracy. Gmina Pakość boryka się z problemem wysokiego bezrobocia, co może stanowić czynnik skłaniający do wyjazdu, szczególnie do większych miast. Dodatkowo, na atrakcyjność osiedleńczą nie wpływa pozytywnie zmniejszająca się liczba podmiotów gospodarczych (problem gospodarczy). Potrzebne są działania mające na celu zachęcenie mieszkańców do zakładania własnej działalności oraz rozwijania dotychczasowej.

Bezrobocie jest silnie skorelowane z kolejnym problemem dotyczącym rodzin korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Gmina regularnie wypłaca wielu rodzinom wsparcie finansowe na dzieci do 17 roku życia. Konieczna jest aktywizacja zawodowa tych osób, tak aby dzieci miały dobry wzór i w przyszłości nie podążały ścieżką wyznaczoną przez rodziców. Dodatkowo, bezrobocie może wynikać z braku odpowiednich kwalifikacji lub umiejętności społecznych. Tego typu problemy powinny być zwalczane przez Gminę dzięki różnym formom aktywizacji osób bezrobotnych.

Kolejnym niepokojącym aspektem jest zauważalne zjawisko starzejącego się społeczeństwa. Wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym wymaga tworzenia miejsc sprzyjających integracji i dbaniu o seniorów. Na terenie Gminy nie ma wystarczającej ilości infrastruktury dla tej grupy.

Jak wskazywano, Gmina boryka się z problemem gospodarczym związanym z brakiem dużych zakładów pracy. Niewielka ilość podmiotów gospodarczych oraz dominacja małych podmiotów ogranicza rynek. Konieczne jest działania mające na celu aktywizowanie lokalnej społeczności.

5. OBSZAR ZDEGRANOWANY GMINY

Delimitacja obszaru zdegradowanego na terenie Gminy Pakość została sporządzona zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”.

Pakość jest gminą miejsko-wiejską, w której miasto koncentruje więcej niż 30% ludności gminy, dlatego też przy delimitacji kierowano się algorytmem dla metody mieszanej. Z tego względu proces wyznaczania obszaru zdegradowanego przeprowadzono w oparciu o analizę wskaźnikową poszczególnych miejscowości oraz jednostek podziału obszaru miasta określonych, jako obszary od A do F.

Rysunek 1. Metodologia wyznaczenia obszaru zdegradowanego za pomocą metody mieszanej

Źródło: Opracowanie własne

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

Miasto Pakość na potrzeby programu rewitalizacji zostało podzielone na sześć jednostek struktury przestrzeni miejskiej, umownie określone literami od A do F. Podział przeprowadzono zgodnie z wytycznymi, tj. żadna z wydzielonych jednostek nie zajmuje ponad 20% powierzchni gminy oraz nie koncentruje więcej niż 30% ludności gminy. Diagnozę sytuacji poszczególnych jednostek przeprowadzono w oparciu o listę wskaźników stanu kryzysowego dla małych miast, która stanowi załącznik nr 3 do „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020”. Analizę obszaru Miasta Pakość przeprowadzono badając cztery wybrane wskaźniki bazujące na danych wskazanych w tabeli poniżej. Wartości zostały oszacowane na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Tabela 3. Analiza wybranych wskaźników dla obszaru miasta

Obszar	Ulice	Liczba ludności	Powierzchnia	Liczba osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym	Liczba podmiotów gospodarczych	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają świadczenie rodzinne	Liczba dzieci do lat 17
Obszar A	ul. Łazienkowa, ul. Nadnotecka, ul. Rynek, ul. Szeroka, ul. Szkolna, ul. Inowrocławska, ul. Św. Jana, ul. Żabia	1 408	33,766 ha	57	891	244	120	117	273
Obszar B	ul. Topolowa, ul. Śluza, ul. Fabryczna	118	33,737 ha	5	73	32	3	3	13
Obszar C	ul. Barcińska, ul. Stanisława Szenica, ul. Przybyszewskiego, ul. Pałucka, ul. Osiedle 600-lecia, ul. Ogrodowa, ul. Mieleńska, ul. Kęsickiego, ul. Kurzawskiego, ul. Krzyżanowskiego, ul. Kasprowicz, ul. Wyszyńskiego ul. Działyńskich, ul. Piłsudskiego	1 045	86,482 ha	24	689	150	91	42	206
Obszar D	ul. Cmentarna, ul. Grobla, ul. Dworcowa, ul. Błonie	306	75,408 ha	17	199	51	13	22	56
Obszar E	ul. Radłowska, ul. Polna, ul. Mogileńska, ul. Różana, ul. Mikołaja, ul. Leszczyńska, ul. Kwiatowa, ul. Krótka, ul. Jankowska, ul. Jankowska, ul. Hankiewiczza	2 402	78,045 ha	56	1 369	653	133	104	380
Obszar F	ul. Lipowa ul. Powstańców Wielkopolskich, ul. Słoneczna	303	33,365 ha	10	168	66	17	39	69
Miasta łącznie		5 582	340,803	291	3 389	1 196	377	327	997
Cała Gmina		9 668	8 617,55 ha	484	5 910	1 947	591	604	1 810

Źródło: Opracowanie własne

Według wytycznych, za obszar zdegradowany może zostać uznany obszar, w którym co najmniej 2 z 4 analizowanych wskaźników osiągają wartości mniej korzystne od wartości średnich dla całego analizowanego obszaru. Dodatkowo, co najmniej jeden wskaźnik musi dotyczyć sfery społecznej. Analiza wskaźnikowa na terenie miasta Pakość obejmowała analizę sfery społecznej oraz gospodarczej, co pozwoliło wyodrębnić obszary o największym skumulowaniu problemów. Wybrane wskaźniki opisujące główne sfery weryfikujące poziom życia w mieście to:

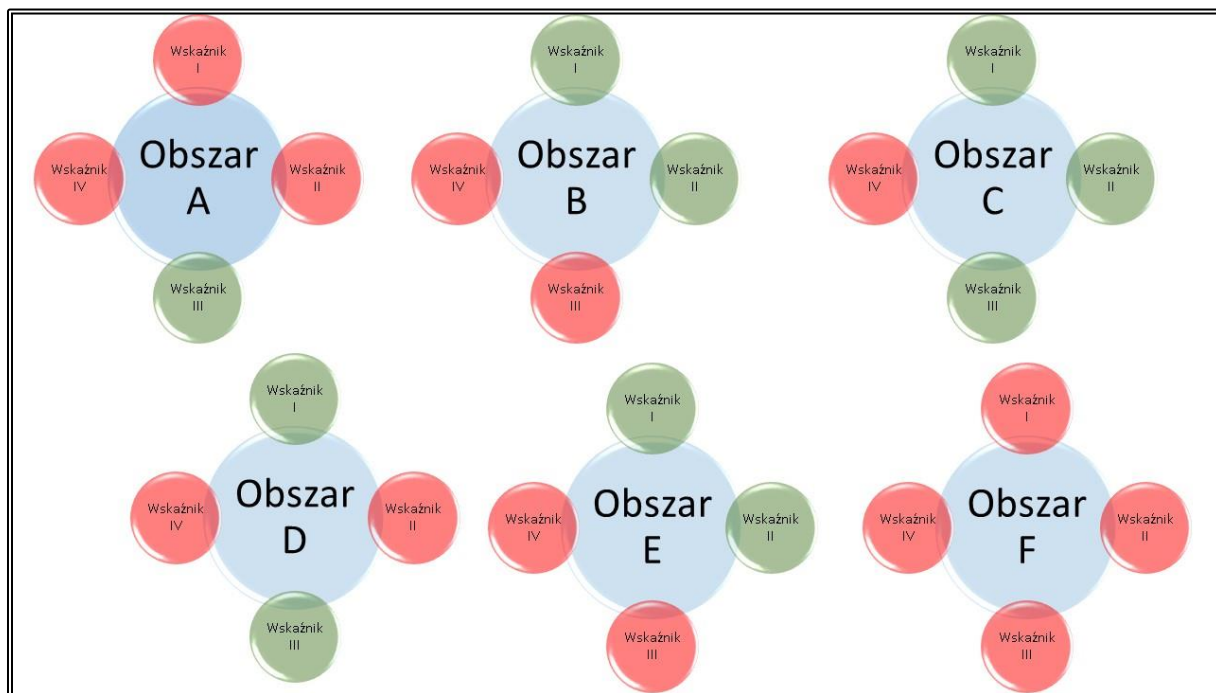
- Stosunek osób bezrobotnych bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze;
- Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze;
- Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze;
- Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze.

Poniżej przedstawiono tabelę, która obrazuje wyniki analizy wskaźnikowej określonych obszarów miasta Pakość w oparciu o wyżej wymienione wskaźniki.

Wyszczególnienie	Obszar A	Obszar B	Obszar C	Obszar D	Obszar E	Obszar F	Gmina Pakość
Stosunek osób bezrobotnych bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze (WSKAŹNIK I)	6,40%	2,74%	3,48%	4,02%	4,09	5,95%	4,38
Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze (WSKAŹNIK II)	42,86%	23,08%	20,39%	39,29%	27,37%	57,62%	33,37%
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze (WSKAŹNIK III)	17,33%	27,12%	14,35%	16,67%	27,19%	21,78%	20,14%
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (WSKAŹNIK IV)	13,47	4,11	13,21	6,53	9,72	10,12	32,52

Wyniki analizy wskaźnikowej pokazały, że obszary charakteryzujące się największym skumulowaniem problemów sfery społecznej oraz gospodarczej to: Obszar A oraz obszar F. Na terenie obszaru F zdiagnozowano sytuację mniej korzystną, niż w całej Gminie w przypadku wszystkich analizowanych wskaźników. Na obszarze A tą samą sytuację stwierdzono w przypadku 3 na 4 analizowane wskaźniki. Na pozostałych obszarach, wyjątkiem C, zdiagnozowano dwa z czterech analizowanych problemów. W związku z powyższym niemalże obszar całego Miasta Pakość stanowi obszar zdegradowany Gminy. Poza obszarem zdegradowanym znajduje się obszar C, gdzie zdiagnozowano tylko jeden problem sfery gospodarczej, nie stwierdzono występowania problemów sfery społecznej.

Rysunek 2. Podsumowanie analizy wskaźnikowej dla miasta Pakość

Źródło: Opracowanie własne

Z kolei dla obszaru wiejskiego gminy Pakość delimitację obszaru zdegradowanego przeprowadzono w oparciu o analizę wskaźnikową poszczególnych miejscowości. Zgodnie z wytycznymi, do obszaru zdegradowanego zostały włączone miejscowości, w których zidentyfikowano co najmniej 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami z listy dla obszarów wiejskich, które znajdują się w załączniku nr 3 „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

2020". Kolejnym kryterium, które miało również decydujący wpływ na kwalifikację danego obszaru, było występowanie problemu w sferze gospodarczej.

Wyszczególnienie	Liczba ludności	Powierzchnia	Ludność w wieku produkcyjnym	Liczba dzieci do lat 17	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice pobierają zasiłek rodzinny	Liczba podmiotów gospodarczych	Liczba przestępstw kryminalnych
DZIARNOWO	309	564,9 ha	203	55	20	8	1
GIEBNIA	76	459,8 ha	46	19	1	8	5
GORZANY	148	322 ha	96	26	9	7	0
JANKOWO	293	488,4 ha	161	85	24	10	0
KOŚCIELEC	724	916 ha	454	144	56	38	2
LUDKOWO	211	401,9 ha	121	50	20	12	0
LUDWINIEC	177	509,3 ha	112	37	16	7	0
ŁĄCKO	210	529,8 ha	132	34	16	12	0
MIELNO	63	454,8 ha	43	15	4	4	1
RADŁOWO	510	1220,3 ha	315	84	31	34	0
RYBITWY	490	491,5 ha	282	87	26	31	4
RYCERZEWO	108	422,4 ha	60	22	5	1	0
RYCERZEWKO	157		101	30	8	6	0
WĘGIERCE	138	454,8 ha	89	31	14	5	1
WIELOWIEŚ	404	700,6 ha	261	77	21	24	2
WOJDAL	68	339,5 ha	45	17	6	7	0
Obszary wiejskie łącznie	4 086	8 276	2 521	813	277	214	16
Gmina Pakość	9 668	8 617,55	5 910	1 810	604	591	22

W tabelach poniżej przedstawiono wyniki analizy wskaźnikowej dla terenów wiejskich. Na potrzeby w/w analizy posłużono się następującym zestawem wskaźników:

- Dla miejscowości: Dziarnowo, Kościelec, Ludkowo, Łącko, Mielno, Rycerzewo, Rycerzewko, Wielowieś, Wojdał:
 - Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze;
 - Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców;
 - Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze.

- Dla miejscowości: Węgierce, Gorzany, Giebnią, Jankowo, Ludwiniec, Radłowo, Rybitwy,:
 - Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze;
 - Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców;
 - Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze.

Tabela 4. Wskaźniki pozwalająca na wyodrębnienie obszarów zdegradowanych obszarów wiejskich Gminy Pakość

Wieś	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców	Wskaźniki liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze
DZIARNOWO	36,36%	3,24	14,55
KOŚCIELEC	38,89%	2,76	26,39
LUDKOWO	40,00%	0,00	24,00
ŁĄCKO	47,06%	0,00	35,29
MIELNO	26,67%	15,87	26,67
RYCERZEWO	22,73%	0,00	4,55
RYCERZEWKO	26,67%	0,00	20,00
WIELOWIEŚ	27,27%	4,95	31,17
WOJDAL	35,29%	0,00	41,18

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

Gmina	33,37%	2,28	32,52
--------------	---------------	-------------	--------------

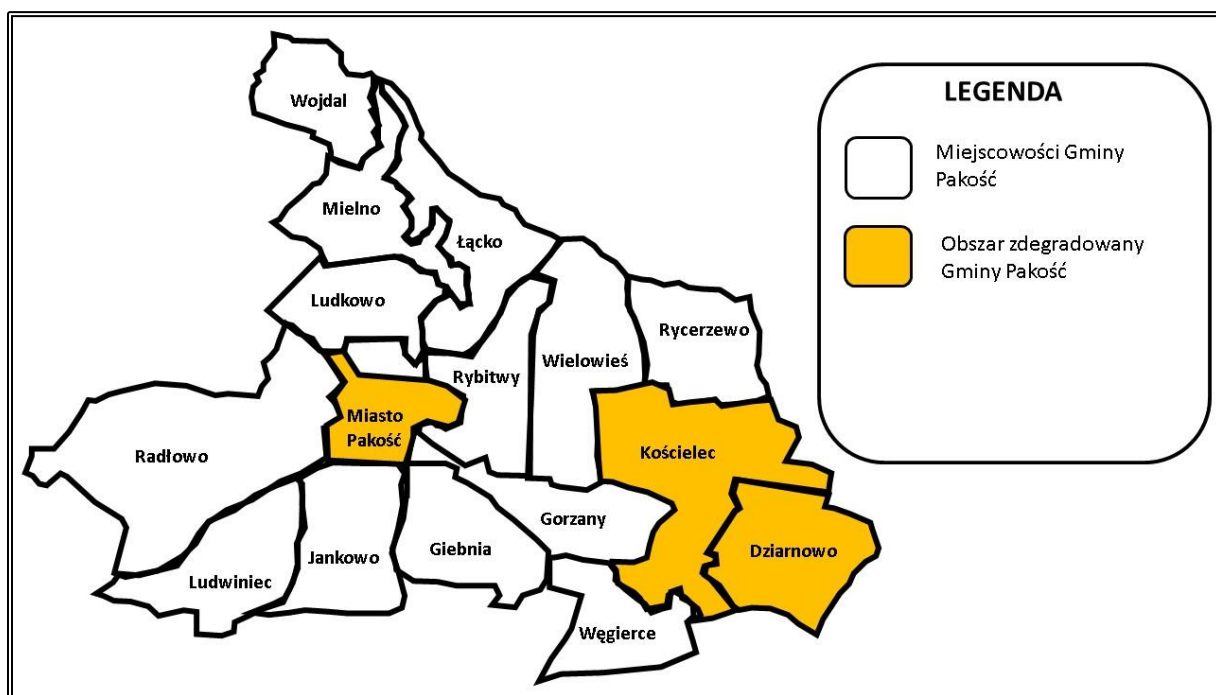
Wieś	Udział Ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze	Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców	Wskaźniki liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze
GIEBNIA	14,47%	65,79	42,11
GORZANY	17,57%	0,00	26,92
JANKOWO	16,04%	0,00	11,76
LUDWINIEC	15,82%	0,00	18,92
RADŁOWO	21,57%	0,00	40,48
RYBITWY	24,69%	8,16	35,63
WĘGIERCE	13,04%	7,25	16,13
Gmina	20,14%	2,28	32,52

Źródło: Opracowanie własne

Do wyznaczenia obszaru zdegradowanego dla miejscowości posłużono się zestawem wskaźników, których wartości zostały oszacowane na dzień 3 lipca 2018 roku. Spośród 16 miejscowości gminy Pakość, aż w 2 zidentyfikowano równoczesne występowanie dwóch problemów społecznych wraz z obecnością negatywnych zjawisk ze sfery gospodarczej. Na tej podstawie, ostatecznie dwie miejscowości z terenu gminy zostały włączone do obszaru zdegradowanego.

Na mapie 1 w sposób graficzny zaprezentowano granice wyznaczonego obszaru zdegradowanego na terenie gminy Pakość.

Rysunek 3. Obszar zdegradowany Gminy Pakość

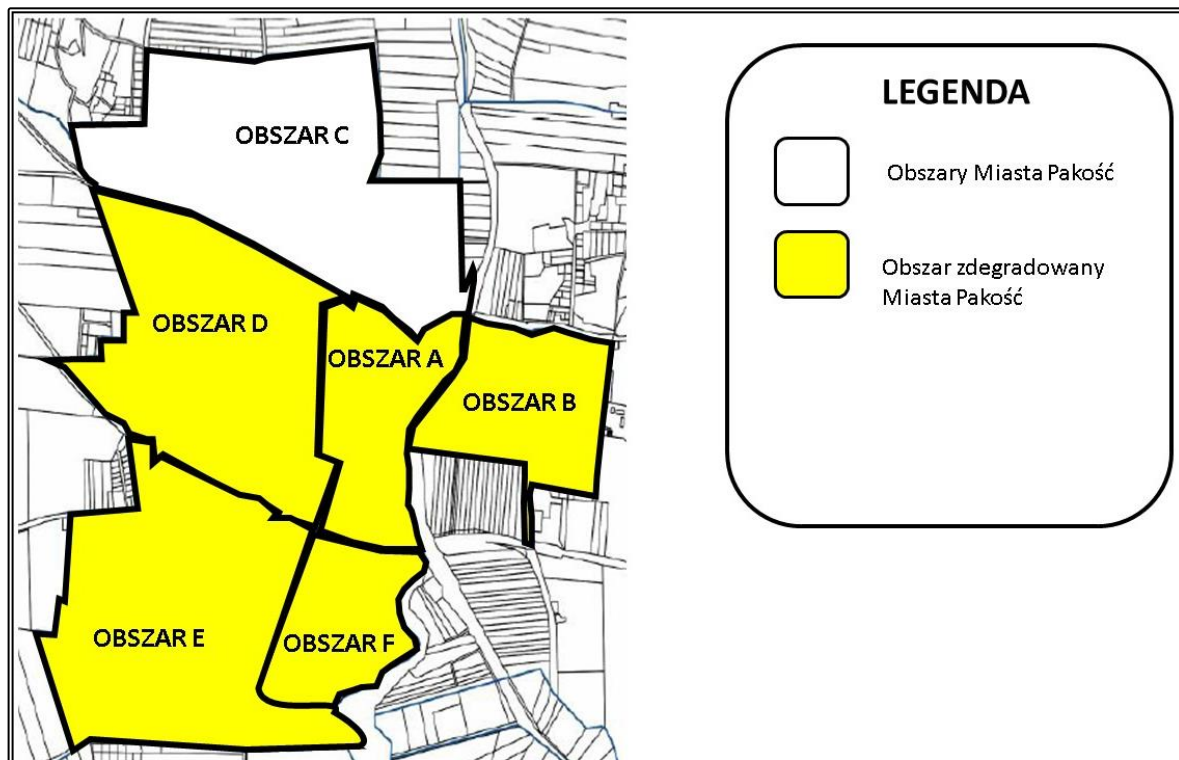

Źródło: Opracowanie własne

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

Rysunek 4. Obszar zdegradowany na terenie Miasta Pakość

Źródło: Opracowanie własne

6. OBSZAR REWITALIZACJI GMINY

Obszar rewitalizacji to część obszaru zdegradowanego, w którym zdiagnozowano szczególnie nasilenie negatywnych zjawisk. Z uwagi na miejsko-wiejski charakter gminy Pakość i zastosowanie metody mieszanej, sposób delimitacji obszaru rewitalizacji był także różny dla poszczególnych podobszarów. Jedną z kluczowych kwestii było to, aby zgodnie z „*Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020*” Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, obszar rewitalizacji łącznie nie przekraczał 20% powierzchni gminy oraz nie koncentrował więcej niż 30% ogółu ludności gminy.

Spośród jednostek struktury przestrzeni miejskiej za obszar rewitalizacji uznano Obszar F oraz Obszar A. Wybór podyktowany był zastosowaniem metodologii z wytycznych, zgodnie z którą za obszar rewitalizacji należy uznać ten obszary, na których więcej spośród analizowanych wskaźników uzyskało wartości mniej korzystne od średniej dla gminy. Obszary te pomimo zdiagnozowanych problemów mają bardzo duży potencjał, który można wykorzystać w planowanych działaniach rewitalizacyjnych. Na terenie opisywanych obszarów zdegradowanych wykazano, że 4 wskaźniki (trzy społeczne oraz jeden gospodarczy) na obszarze F świadczą o sytuacji kryzysowej oraz 3 wskaźniki (dwa społeczne oraz jeden gospodarczy) cechują sytuację na obszarze A. Pozostałe obszary nie charakteryzowały się tak dużym skumulowaniem problemów społecznych oraz gospodarczych. Z tego powodu tereny te nie znalazły się w obszarze z rewitalizacji.

Dla obszaru wiejskiego dalszy etap wyznaczenia obszaru rewitalizacji zależał przede wszystkim od zamierzonego celu rewitalizacji. Wybór obszaru rewitalizacji poprzedzono określeniem celu głównego Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023. Obszary wyłonione w procesie delimitacji sprawdzono pod względem realizacji celu bazującego na zwiększeniu partycypacji w życiu społecznym. Szczegóły wyboru obszaru rewitalizacji na terenach wiejskich przedstawiono poniżej.

a) Dziarnowo, Kościelec

Cel główny działań rewitalizacyjnych dla miejscowości Dziarnowo i Kościelec:

Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej

Uzasadnienie wybranego celu: miejscowości wykazują wyższy od przeciętnej w gminie wskaźnik osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Jak wynika z analizy wskaźnikowej, dla miejscowości objętych obszarem zdegradowanym (Dziarnowo oraz Kościelec) zdiagnozowano występowanie

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

problemu w sferze społecznej tj. liczbie rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych. Dlatego też miejscowości z obszaru zdegradowanego zostały włączone do obszaru rewitalizacji.

Tabela 5. Podsumowanie wielkości obszaru rewitalizacji na terenie gminy Pakość

Obszar	Powierzchnia miejscowości/Obszaru	Liczba ludności
Obszar A	33,766 ha	1 408
Obszar F	33,365	303
Dziarnowo	564,90 ha	309
Kościelec	916 ha	724
RAZEM	1 548,035 km2	2 744
Gmina Ogółem	8 617,55km2	9 668
Obszar rewitalizacji do gminy ogółem	17,96%	28,38%

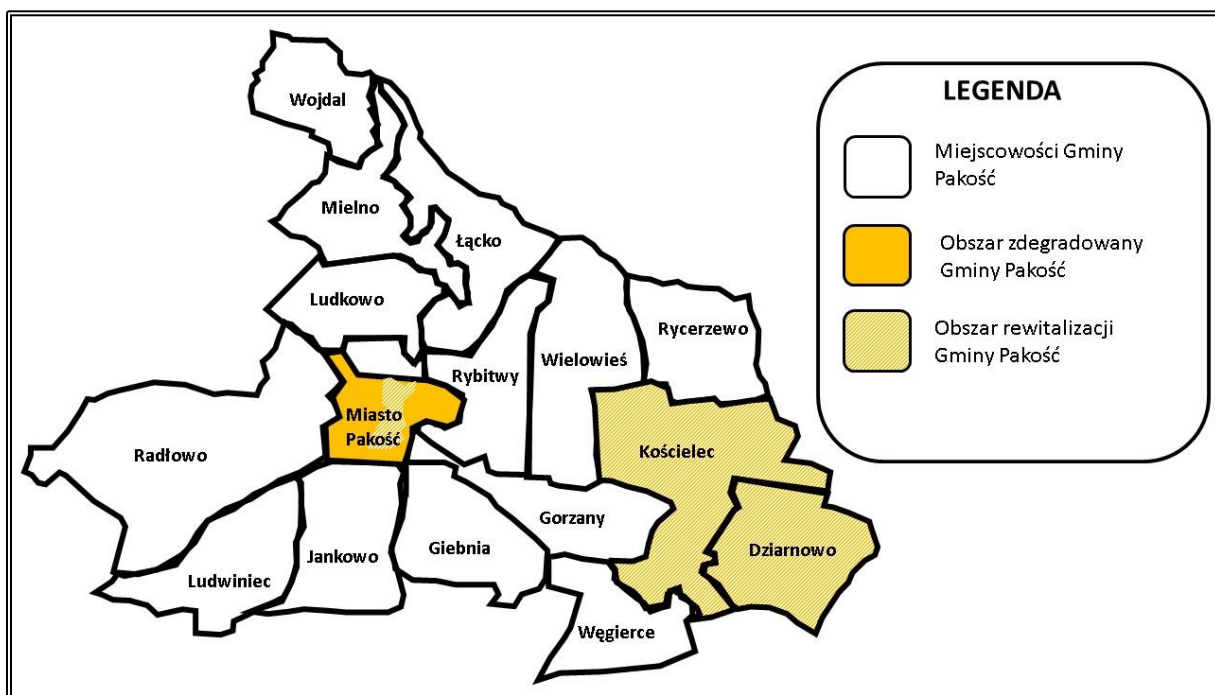
Źródło: Opracowanie własne na podstawie analizy wskaźnikowej

Na mapie 3 w sposób graficzny przedstawiono obszar rewitalizacji na tle obszaru zdegradowanego. Wszystkie wymienione obszary rewitalizacji łącznie zajmują 17,96% powierzchni gminy oraz skupiają 28,38% ludności gminy.

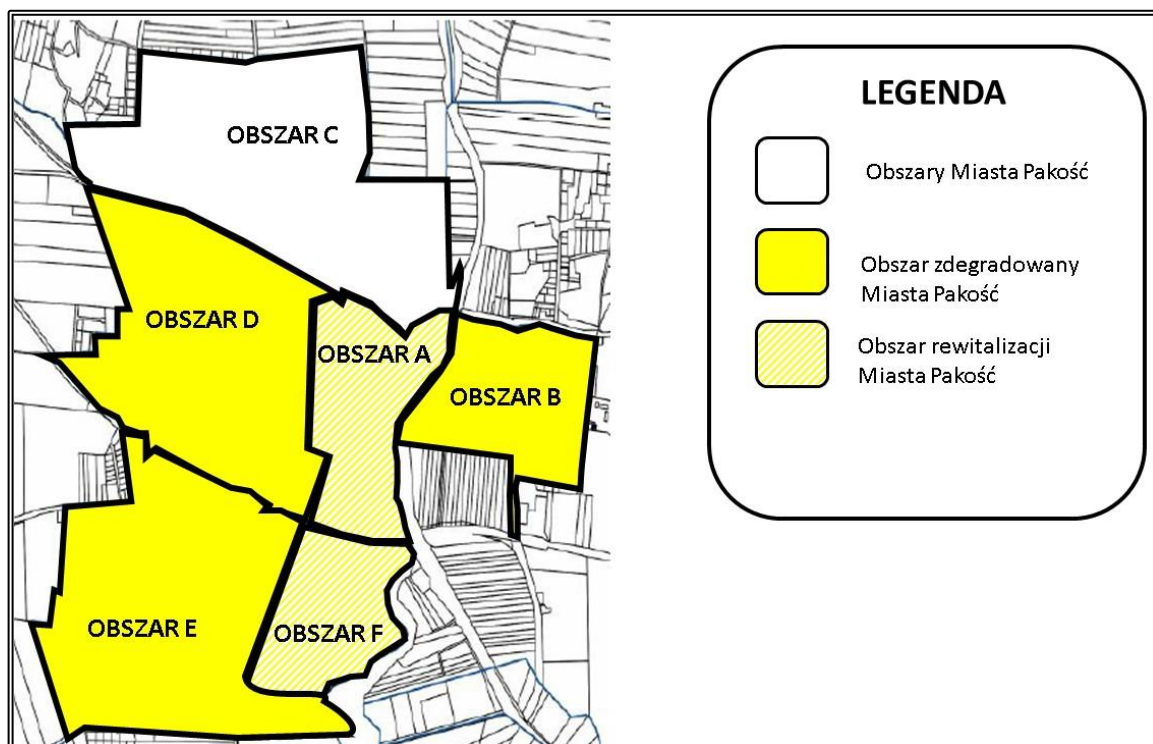
Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

Rysunek 5. Obszar rewitalizacji na terenie Gminy Pakość

Źródło: Opracowanie własne

Rysunek 6. Obszar rewitalizacji Miasta Pakość

Źródło: Opracowanie własne

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

7. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

W niniejszym rozdziale przedstawiono szczegółową diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz potrzeb rewitalizacyjnych dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Ze względu na zakwalifikowanie jako obszaru rewitalizacji zarówno obszarów miejskich, jak i wiejskich, szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji podzielono na dwie części. W pierwszej kolejności przedstawiono diagnozę obszaru rewitalizacji w części Miasta Pakość, tj. ulic Łazienkowej, Nadnoteckiej, Rynku, Szerokiej, Szkolnej, Inowrocławskiej, św. Jana i Żabiej (Obszar A) oraz Lipowej, Powstańców Wielkopolskich i Słonecznej (obszar F). W dalszej kolejności przedstawiono szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji wyznaczonego na terenie miejscowości Dziarnowo i Kościelec.

SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI – OBSZAR MIASTA PAKOŚĆ

SFERA SPOŁECZNA

OBSZAR MIASTA PAKOŚĆ:

A – ulice Łazienkowa, Nadnotecka, Rynek, Szeroka, Szkolna, Inowrocławska, św. Jana i Żabia

F – ulice Lipowa, Powstańców Wielkopolskich i Słoneczna.

Działania rewitalizacyjne są ukierunkowane przede wszystkim na zmniejszenie lub niwelowanie negatywnych zjawisk zwłaszcza w sferze społecznej, która obejmuje takie zagadnienia jak bezrobocie, wzrastająca liczba osób w wieku poprodukcyjnym, wysoki udział rodzin korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej i inne. Poniżej przedstawiono analizę Miasta Pakość pod kątem problemów ze sfery społecznej.

a) Demografia

W 2018r. obszar A zamieszkiwało 1408 osób, a obszar F 303 osoby. Najwięcej mieszkańców obu obszarów stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Kolejną grupę wiekową stanowiły osoby w wieku przedprodukcyjnym tj. do 18 roku życia. Dla obszaru F liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym osiągnęła prawie te same wartości. W strukturze wiekowej części F, liczba mieszkańców

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

w wieku poprodukcyjnym przekroczyła wartość osiąganą przez Gminę. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem wynosił 21,78%. W tabeli poniżej przedstawiono porównywane dane dotyczące struktury wiekowej mieszkańców obszaru F.

Tabela 6 Liczba mieszkańców w poszczególnych grupach wiekowych (dane na dzień 31.12.2018r.)

	Obszar F (ulice Lipowa, Powstańców Wielkopolskich i Słoneczna)	Gmina Pakość
Liczba mieszkańców ogółem	303	9968
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	66	1947
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	21,78%	20,14%

Źródło: Urząd Miejski w Pakości

Dla obszaru F niekorzystnie kształtują się statystyki dotyczące liczby mieszkańców w wieku poprodukcyjnym. Ze względu na wysoki udział osób w tej grupie wiekowej konieczne jest podejmowanie działań ukierunkowanych na tworzenie miejsc opieki i aktywizacji seniorów. Wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym jest trendem ogólnokrajowym. Efektem jest konieczność podejmowania przez gminy interwencji, której rezultatem będzie zwiększenie ilości miejsc i form aktywizacji zarówno osób aktualnie znajdujących się w wieku poprodukcyjnym, jak i mieć na uwadze, że ich ilość będzie się zwiększać. Obecnie na terenie Miasta nie funkcjonuje żadna instytucja, która zapewniałaby opiekę nad osobami starszymi oraz organizowała szeroko rozumianą aktywność tych osób. Podsumowując, z uwagi na duży udział mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, jednym z wyzwań rewitalizacyjnych Gminy Pakość będą działania ukierunkowane na przeciwdziałanie wykluczeniu tej grupie oraz szeroko rozumianej aktywizacji.

Kolejny problem ze sfery społecznej dotyczy odnotowanego na obszarach miejskich problemu wysokiego bezrobocia. Podobszar A obejmuje ściśle centrum Miasta Pakość (rynek oraz najważniejsze instytucje miejskie) i w przypadku tej jednostki mamy do czynienia z bardzo wysokim poziomem bezrobocia, które w 2018r. obejmowało 105 osób. Zarówno obszar A, jak i F wymaga wsparcia ze względu na niepokojące zjawisko bezrobocia długotrwałego. Dla obszaru A i F określono wyższy niż średnia gminy wskaźnik osób bezrobotnych bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym. Obszar A uznano za szczególnie kryzysowy pod względem bezrobocia. Według danych

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

PUP aż 57 osób pozostaje bez pracy dłużej niż 12 miesięcy. Dla obszaru F, ze względu na mniejszą ilość mieszkańców, liczba ta jest znacznie niższa i wynosi 10, przez co obszar również w procesie delimitacji uznano za kryzysowy i zakwalifikowano do obszaru rewitalizacji. Poniżej przedstawiono stosunek osób bezrobotnych bez pracy powyżej 12 miesięcy względem ludności w wieku produkcyjnym.

	Liczba mieszkańców	Liczba bezrobotnych	Liczba bezrobotnych powyżej 12 m-cy i dłużej	Stosunek osób bezrobotnych bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym
Obszar A	1408	105	57	6,40 %
Obszar F	303	18	10	5,95%
Gmina Pakość	9668	484	259	4,38%

Zidentyfikowany problem wysokiego bezrobocia na terenie obszarów miejskich A i F stawia przed Gminą wyzwanie związane z koniecznością pobudzenia aktywności zawodowej wśród mieszkańców. Problem bezrobocia jest silnie skorelowany z korzystaniem ze środowiskowej pomocy społecznej. Cały obszar rewitalizacji zakwalifikowano jako kryzysowy ze względu na wysoki udział rodzin korzystających z zasiłków na dzieci do lat 17. W 2018r. 117 rodzin z obszaru A pobierało tego typu zasiłek oraz 39 rodzin z obszaru F. W przypadku obu obszarów wynik ten przewyższał średnią wyznaczoną dla Gminy. Oznacza to, że mieszkańcy tych części Miasta zmagają się z tzw. niesamodzielnością ekonomiczną i ubóstwem. Duże uzależnienie od pomocy społecznej świadczy o konieczności podjęcia działań środowiskowych usamodzielniających rodziny, w tym zwiększających perspektywy zatrudnienia. Poniżej przedstawiono dokładne dane obrazujące poziom objęcia zasiłkiem rodzinnym mieszkańców obszaru A i F.

	Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym	Liczba osób do 17 roku życia, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze
Obszar A	273	117	42,86%
Obszar F	69	39	56,52%
Gmina Pakość	1810	604	33,37%

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

Jak wskazują powyższe dane, szczególnie w przypadku obszaru F ponad połowa (56,52%) rodzin korzysta ze środowiskowej pomocy społecznej w formie zasiłku rodzinnego na każde dziecko do 17 roku życia. Dla obszaru F wskaźnik ten utrzymuje się na nieco niższym, ale nadal niepokojącym poziomie (42,86%).

Tego typu problemy szczególnie świadczą o sytuacji kryzysowej na terenie Gminy Pakość i mogą wpływać na dalsze negatywne zjawiska tj. wzrost przestępczości, alkoholizm i narkomanię, zarówno wśród dorosłych jak i młodzieży. Wśród tych rodzin ważne jest prezentowanie pozytywnych wzorów oraz postaw dzieciom i młodzieży, które wywodzą się z rodzin korzystających z pomocy społecznej.

SFERA GOSPODARCZA

Sfera gospodarcza stanowi wyznacznik poziomu życia mieszkańców, ponieważ jest ściśle powiązana z poziomem zatrudnienia na danym terenie. Poniżej przedstawiono liczbę podmiotów gospodarczych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji.

	Liczba ludności w wieku produkcyjnym (mężczyźni 18-64 lata, kobiety 18-59)	Liczba podmiotów gospodarczych (oprócz spółek zarejestrowanych w KRS)	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
Obszar A	891	120	13,47%
Obszar F	168	17	10,12%
Gmina Pakość	5910	591	32,52%

Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym osiąga wartości mniej korzystne niż średnia dla całej gminy zarówno na obszarze A, jak i F. Brak rozwoju lokalnej przedsiębiorczości wpływa przede wszystkim na wysoki poziom bezrobocia oraz stopień uzależnienia mieszkańców od pomocy społecznej.

Na terenie Gminy Pakość konieczne jest podjęcie działań pobudzających przedsiębiorczość. Rozwijanie kompetencji i umiejętności mieszkańców obszaru A i F może realnie wpłynąć na poziom rozwoju gospodarczego. Brak instrumentów tego typu ogranicza sferę gospodarczą, ale również społeczną ze względu na utrzymujący się poziom bezrobocia oraz uzależnienie od pomocy społecznej.

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA ORAZ TECHNICZNA

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

W strefie przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej kluczowe jest zapewnienie infrastruktury i przestrzeni umożliwiającej dostęp do podstawowych usług i dóbr publicznych. W tym zakresie ważną rolę pełni infrastruktura publiczna taka jak: ośrodki integracji społecznej, domy dziennego pobytu, świetlice, boiska i inne. Szczególnie ważny w tym zakresie jest obszar A stanowiący centrum życia społeczności ze względu na rynek oraz siedzibę instytucji publicznych. Wśród podmiotów infrastruktury społecznej służących mieszkańcom należy wskazać:

- Urząd Miejski w Pakości,
- Ośrodek Kultury i Turystyki (wraz ze Stadionem Miejskim),
- Ochotnicza Straż Pożarna w Pakości,
- Biblioteka Publiczna w Pakości,
- Komisariat Policji w Pakości.

W tej sferze konieczne jest tworzenie miejsc stanowiących siedzibę realizacji projektów ukierunkowanych na realizację projektów społecznych. W chwili obecnej na terenie miasta nie ma infrastruktury, która mogłaby pełnić rolę ośrodka integracji społecznej. Brakuje obiektów przystosowanych do prowadzenia działań skierowanych do wszystkich grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

W obszarze znajduje się ścisłe centrum miasta – Rynek oraz cechujące się dużym potencjałem turystycznym tereny nadnoteckie. Obie te lokalizacje znajdują się w złym stanie technicznym i podjęcie pilnych kroków w kierunku odpowiedniego odrestaurowania i zagospodarowania tych obszarów stanowi kluczowe zadanie dla władz Gminy. Także budynki użyteczności publicznej wymagają pilnych remontów. Budynek po Przedszkolu miejskim, który utracił swoją funkcjonalność przez zniszczenie i niedostosowanie do obecnych wymogów prawnych, po stosownych robotach remontowych może stać się nowym ośrodkiem integracji społecznej. W chwili obecnej na terenie miasta nie ma infrastruktury, która mogłaby pełnić rolę ośrodka integracji społecznej, budynek Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pakości nie jest przystosowany do prowadzenia działań skierowanych do wszystkich grup zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób pobierających świadczenia społeczne.

SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI - OBSZARY WIEJSKIE (DZIARNOWO ORAZ KOŚCIELEC)

SFERA SPOŁECZNA

Obszary wiejskie Gminy Pakość w 2018r. były zamieszkiwane przez 4086 osób. Obszar rewitalizacji Gminy Pakość wyznaczono na terenie miejscowości Dziarnowo (309 mieszkańców) oraz Kościelec (724 mieszkańców). Zgodnie z danymi GUS od 2016r. spada liczba mieszkańców obszarów wiejskich gminy. Najbardziej zaludnioną oraz największą powierzchniowo miejscowością jest zakwalifikowane do obszaru rewitalizacji miejscowość Kościelec. Poniżej przedstawiono strukturę wiekową mieszkańców.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

Jednostka	Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym
Dziarnowo	55	203	51	16,50%	25,12%
Kościelec	144	454	126	17,40%	27,75%
Gmina Pakość	1810	5910	1947	20,14%	32,94%

W strukturze wiekowej mieszkańców przeważały osoby w wieku produkcyjnym. Kolejną grupę wiekową stanowią osoby z wieku przedprodukcyjnym. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem utrzymywał się dla obu wskaźników na poziomie niższym niż cała gmina.

Działania z zakresu pomocy społecznej realizuje przede wszystkim **Ośrodek Pomocy Społecznej w Pakości**. Ośrodek działa w celu realizacji zadań z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych, pomocy materialnej dla uczniów, zadań zleconych przez organy władzy samorządowej i administrację rządową oraz zadań z zakresu realizacji projektów w ramach EFS i innych środków pozabudżetowych. Główną formę udzielania wsparcia w 2018r. stanowiły zasiłki rodzinne. Poniżej przedstawiono dane dotyczące pobierania świadczeń na obszarze rewitalizacji Gminy Pakość.

Jednostka	Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym	Liczba osób do 17 r.ż., na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku
Dziarnowo	55	20	36,36%
Kościelec	144	56	38,89%
Gmina	1810	604	33,37%

Dla obu obszarów zakwalifikowanych jako obszar rewitalizacji, udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku kształtował się na poziomie wyższym niż Gminy. Jednym z głównych problemów zidentyfikowanych na obszarach wiejskich jest niepokojąco wysoka liczba rodzin korzystających z zasiłków na dzieci do lat 17. Przyczyną tego stanu jest ubóstwo wśród rodzin. Brak wystarczających środków finansowych na samodzielne utrzymanie rodziny wpływa na korzystanie z pomocy społecznej. Samo udzielanie pomocy takim rodzinom nie rozwiązuje istoty problemu. Niezbędne jest stworzenie systemu i narzędzi umożliwiającego wyjście z trudnej sytuacji. Konieczne jest zatem wykreowanie systemu wsparcia rodzin uwzględniającego aktywizację społeczną i zawodową.

Dla miejscowości Dziarnowo i Kościelec określono również problem związany z odnotowanym wskaźnikiem przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców. Prócz zagrożenia odczuwanego przez

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

mieszkańców problem ten wiąże się również z obniżoną atrakcyjnością osiedleńczą miejscowości. Poniżej przedstawiono dane świadczące o niniejszym problemie.

Jednostka	Liczba przestępstw kryminalnych	Liczba ludności	Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców
Dziarnowo	1	309	3,24
Kościelec	2	724	2,76
Gmina	16	9668	2,28

W obu miejscowości zauważono wyższy niż w skali Gminy wskaźnik przestępstw kryminalnych. Policja na terenie miejscowości Dziarnowo miała do czynienia z przestępstwem osoby młodocianej. W przypadku Kościelca były to osoby pełnoletnie. Skala występowania przestępczości jest zatem wyższa niż w innym jednostkach terytorialnych Gminy Pakość. W przypadku miejscowości Dziarnowo wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców kształtował się na poziomie 3,24 a Kościelec – 2,76. Istnieje potrzeba wprowadzenia działań prewencyjnych mających na celu minimalizowanie ryzyka powtarzania się problemu w kolejnych latach. Konieczne jest zatem wprowadzania skutecznych i efektywnych działań realizowanych przez funkcjonariuszy.

SFERA GOSPODARCZA

Sfera gospodarcza ma bezpośredni wpływ na jakość i komfort mieszkańców obszarów wiejskich. Pod kątem liczby obecnie istniejących podmiotów gospodarczych oraz perspektyw powstawania nowych, obszar miejscowości Dziarnowo i Kościelec nie kształtuje się obiecująco. Poniżej przedstawiono liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym.

Jednostka	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Liczba podmiotów gospodarczych (oprócz spółek zarejestrowanych w KRS)	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym
Dziarnowo	203	8	14,55
Kościelec	454	38	26,39
Gmina	5910	591	32,52

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

W obu miejscowościach znajdują się tereny o potencjale dla inwestorów, chcących rozpocząć lub rozwinąć działalność gospodarczą. Konieczne jest podjęcie działań ukierunkowanych na zwiększenie atrakcyjności gospodarczej regionu.

8. WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Przy opracowaniu wizji obszaru brano pod uwagę przede wszystkim działania, które doprowadzą do zmniejszenia lub likwidacji problemów, które zostały zdiagnozowane na etapie wyznaczania obszaru rewitalizacji. Zgodnie z przeprowadzoną diagnozą, do objęcia programem rewitalizacji zakwalifikowano: Obszar A i obszar F Miasta Pakość, miejscowość Kościelec oraz Dziarnowo. Obszary te zostały włączone ze względu na zdiagnozowaną sytuację kryzysową strefy społecznej oraz gospodarczej.

W oparciu o sytuację wyjściową, na podstawie której wyznaczono obszar rewitalizacji Gminy Pakość, sformułowano wizję- sytuację w której będzie znajdować się Gmina po zrealizowaniu założeń niniejszego dokumentu strategicznego. Sformułowana wizja brzmi następująco:

Gmina Pakość dzięki realizacji założeń Programu Rewitalizacji, w sferze społecznej oraz gospodarczej, osiągnie etap zrównoważonego rozwoju we wszystkich sferach funkcjonowania. Zrównoważony rozwój będzie konsekwencją realizacji inwestycji ze sfery społecznej oraz gospodarczej, które obecnie uniemożliwiają wykorzystanie pełnego potencjału Gminy. Po zakończeniu realizacji projektów rewitalizacyjnych Gmina Pakość będzie miejscem bezpiecznym pod względem społecznym oraz gospodarczym. Spadnie liczba przestępstw kryminalnych i nastąpi rozwój działalności gospodarczych. Zaktywizowane zostaną grupy mieszkańców w wieku poprodukcyjnym oraz w dzieci i młodzież z obszarów rewitalizacji zagrożona wykluczeniem społecznym. Aktywizacja wymienionych grup będzie konsekwencją oddania do użytku infrastruktury, która sprzyjać będzie aktywizacji wielopokoleniowej. Obiekty sportowe (hala sportowa oraz boisko wielofunkcyjne) będą miejscami kształtowania pozytywnych wzorców społecznych poprzez naukę gry fair play oraz budowanie dyscypliny i szacunku do drugiego człowieka. Główny punkt Gminy Pakość - Rynek w Mieście (Obszar A) zostanie dostosowany do potrzeb mieszkańców. Usunięte zostaną bariery architektoniczne i przeszkody, umożliwiając tym samym pełny dostęp wszystkich mieszkańców, w tym szczególności osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Osoby starsze będą miały zapewnioną opiekę w nowopowstałym Domu Dziennego pobytu. Zatrudniona kadra oraz zakres aktywności pozwoli osobom w wieku poprodukcyjnym na aktywne funkcjonowanie w społeczeństwie. Ponadto, oddanie do użytku mieszkańców atrakcyjnej przestrzeni pozwoli na tworzenie się mechanizmów zacieśniania realizacji między ludzkich i aktywne korzystanie z Rynku miejskiego. Obszar ten ze względu na

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

atrakcyjność infrastrukturalną oraz społeczną będzie ogniwem wpływającym na wykorzystanie okolicznych ulic pod rozwój nowych działalności gospodarczych.

W efekcie realizacji wszystkich działań, które zostały wymienione, sytuacja Gminy Pakość zmieni się zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej wpływając na zrównoważony rozwój obszarów rewitalizacji.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

9. CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCE ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK

Określenie celów Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Pakość na lata 2016-2023 wywodzi się z przeprowadzonych we wcześniejszych rozdziałach diagnoz. Tylko w ten sposób możliwe jest wytyczenie właściwej ścieżki, ograniczania negatywnych zjawisk sfery społecznej oraz gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej czy też technicznej. Kierując się tą zasadą opracowano cele oraz kierunki działań, dzięki którym możliwe będzie zrealizowanie podstawowych założeń niniejszego dokumentu.

Powyższe cele powstały w wyniku wyodrębnienia z obszarów Gminy Pakość obszarów życia, w których skumulowały się negatywne zjawiska. Wymienione cele dotyczą głównie stanu sfery społecznej na terenie Gminy Pakość.

Cel główny: Zrównoważony rozwój środowiskowy, społeczno-gospodarczy przy pełnym wykorzystaniu uwarunkowań oraz potencjału ludzkiego

**Cel szczegółowy 1:
Stworzenie przestrzeni publicznej na cele aktywizacji społecznej**

**Cel szczegółowy 2:
Zwiększenie potencjału kapitału ludzkiego w celu niwelowania sytuacji kryzysowych w sferze społecznej**

Wyznaczony cel główny został opisany za pomocą mierzalnych wskaźników z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi. Do celu głównego rewitalizacji przypisano odpowiednie kierunki działań. Są one odpowiedzią na zdiagnozowane problemy, a ich realizacja pozwoli na osiągnięcie założonego celu.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

Wyszczególnienie	OBSZAR A		OBSZAR F	
	PRZED	PO	PRZED	PO
Stosunek osób bezrobotnych bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze (WSKAŹNIK I)	6,40%	4,48	5,95%	4,76
Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, które zostały zaktywizowane	0	70	0	50
Liczba osób w wieku poprodukcyjnym, które zostały zaktywizowane	0	5	0	20
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze (WSKAŹNIK IV)	13,47	16,28	10,12	17,86

Wyszczególnienie		Liczba osób do lat 17, które zostały zaktywizowane	Wskaźnik przestępstw kryminalnych na 1000 mieszkańców	Wskaźniki liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze
DZIARNOWO	PRZED	0	3,24	14,55
	PO	50	0,00	16,94
KOŚCIELEC	PRZED	0	2,76	26,39
	PO	50	0,00	28,85

10. LISTA PLANOWANYCH PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	opis projektu					
				Podmiot/ y realizując e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja (miejsce przeprowa dzenia danego projektu)	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celu rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Cel rewitalizacji				Zrównoważony rozwój środowiskowy, społeczno-gospodarczy przy pełnym wykorzystaniu uwarunkowań oraz potencjału ludzkiego					
	Kierunek działań								
Obszar A , Kościelec , Dziarnowo	Aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	1. Aktywna rodzina – wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Pakość	S	Gmina Pakość/ OPS	Projekt skierowany jest dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w szczególność i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Realizacja projektu zakłada objęciem wsparciem całych rodzin (lub osób prowadzących wspólne gospodarstwo domowe). Celem głównym będzie zorganizowanie kompleksowego systemu wsparcia dla rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Pakość umożliwiającego przezwycięzenie problemów dnia codziennego, co może się w przyszłości przyczynić do podjęcia aktywizacji zawodowej również poprzez zakładanie działalności gospodarczej oraz poprawy wizerunku rodziny/gospodarstwa domowego w środowisku lokalnym.	Ośrodek integracji społecznej w Pakości (projekt nr 5)	150 000,00	Wskaźniki produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 45 os. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 0 os. Wskaźniki rezultatu: 1) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kompetencje po opuszczeniu programu – 15 os. 2) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 10 os. 3) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – 10 os. zaświadczenia	listy obecności, listy wydanych zaświadczeń

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

Kościelec, Dziarnowo, Obszar A, Obszar F	Aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	2. Program aktywizacji wielopokoleniowej, w tym przede wszystkim osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarach rewitalizacji Gminy Pakość	S	Gmina Pakość	Zajęcia sportowe dla dzieci i młodzieży z rodzin dewaloryzowanych (działania poprzez aktywizację sportową, bazujące na wyciągnięci z spirali pokoleniowego pogłębiania problemów społecznych tj. przestępczość oraz uzależnienie od środowiskowej pomocy społecznej)	Rynek w Pakości hala sportowo rekreacyjna w Kościelcu, Boisko wielofunkcyjne w Dziarnowie	30 000,00	Wskaźniki produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 80	listy obecności, listy wydanych zaświadczeń
Obszar Am Obszar F	Aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	3. Rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych z terenu gminy Pakość,	S	Gmina Pakość	W wyodrębnionym domu dziennego pobytu zapewniona zostanie pomoc osobom w wieku poprodukcyjnym niepodlegającym zatrudnienia oraz niepracującym emerytom. Pomoc będzie polegała na organizacji czasu wolnego, aktywizacji społecznej, umożliwieniu pobytu i wypoczynku na terenie Domu, uczestnictwo w zajęciach służących utrzymaniu sprawności psychofizycznej, zapewnienie całodziennego wyżywienia. Realizacja zadania ma również na celu zapewnienie opieki dla osób starszych, w szczególności cierpiących na chorobę Parkinsona, Alzheimera, z zespołami otępiennymi i wymagających wsparcia w poruszaniu się.	Ośrodek integracji społecznej w Pakości (projekt nr 5)	50 000,00	Wskaźniki produktu: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 15 os. Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie – 0 os. Wskaźniki rezultatu: 1) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kompetencje po opuszczeniu programu – 15 os. 2) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 0 os. 3) Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – 0 os.	Listy obecności uczestników zajęć, podpisane umowy, zaświadczenia

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

Obszar A, Kościelec, Dziarnowo	Aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	4. Żyj bezpiecznie	S	Gmina Pakość	Organizacja cyklu otwartych spotkań skierowanych do mieszkańców obszaru rewitalizacji ze służbami porządkowymi. Celem spotkań będzie tworzenie nawyków życia zgodnie z przepisami prawa poprzez edukację oraz budowanie pozytywnego wizerunku służ porządkowych. W ramach projektu planuje się zorganizowanie 4 spotkań w głównych punktach obszarów rewitalizacji, które będą stanowiły miejsce spotkań społeczności lokalnych tj. hala sportowa, boisko wielofunkcyjne oraz Rynek w centralnej części Miasta Pakość. Cykl imprez zakończy się podsumowaniem na Rynku. Prognozowane jest również kontynuowanie spotkań w kolejnych latach.	Rynek w Pakości hala sportowo rekreacyjn a w Kościelecu, Boisko wielofunc yjne w Dziarnowie	20 000,00	Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna - 15 Prognozowane produkty: Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [osoby] - 15	Listy obecności uczestników wziętych udziału, podpisane i zaświadcze nia
Cel rewitalizacji				Stworzenie przestrzeni publicznej na cele aktywizacji społecznej					

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

Obszar A	Aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	5. Adaptacja budynku po Przedszkolu Publicznym w Pakości na potrzeby seniorów	T	Gmina Pakość	<p>W ramach przedsięwzięcia przewiduje się adaptację istniejącego budynku przedszkola publicznego w Pakości na potrzeby utworzenia ośrodka integracji społecznej dla osób niesamodzielnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.</p> <p>W ramach tego zadania przewiduje się również wyodrębnienie domu dziennego pobytu, który ma zapewnić pomoc osobom w wieku poprodukcyjnym niepodlegającym zatrudnienia, niepracującym emerytom w organizacji czasu wolnego i aktywizacji społecznej. Zakres rzeczowy zadania obejmuje wykonanie w adaptowanym budynku:</p> <ul style="list-style-type: none">- sali klubowej,- pokoju wypoczynkowego,- pomieszczenia dla potrzeb terapeutyczno – rehabilitacyjnych,- jadalni,- kuchni wraz z zapleczem,- pomieszczenia dla personelu,- łazienki i wc,- podjazdu dla osób niepełnosprawnych,- przebudowy wejścia w celu dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych,- remontu elewacji budynku,- Wykonanie nowych posadzek cementowych wraz z ich izolacją.- Wykonanie pochylni dla osób niepełnosprawnych umożliwiającej swobodne wejście do budynku.- Częściowa wymiana instalacji wodno-kanalizacyjnej.- Przystosowanie pomieszczeń do wc potrzeb osób niepełnosprawnych.- Częściowa wymiana instalacji elektrycznej.- Częściowa wymiana stolarki okienneo-drzwiowej.- Roboty tynkarsko-malarskie wewnątrz pomieszczeń.- Zakup i montaż paneli podłogowych i płytek ceramicznych.	Ośrodek integracji społecznej w Pakości	2 429 412,00	Wskaźniki produktu: - budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich – 1600 m ² , - liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. Wskaźniki rezultatu: Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich – 100 os.	Listy obecności uczestników zajęć, podpisane umowy, zaświadczenia
----------	---	---	---	--------------	--	---	--------------	---	---

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

					<p>- Zakup i montaż niezbędnych urządzeń sanitarnych oraz białej armatury. - Montaż altany ogrodowej.</p> <p>W ramach projektu przewiduje się również zakup niezbędnego dla świadczenia usług na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych wyposażenia terapeutyczno – rehabilitacyjnego.</p>				
Obszar A	Aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	6. Zagospodarowanie Rynku Miejskiego w Pakości	T	Gmina Pakość	<p>w ramach przedsięwzięcia planuje się: - wykonanie nowych warstw podkładowych, - ułożenie nowej płyty Rynku i chodników wraz z obrzeżami, - zamontowanie fontanny oraz płyty z granitu wokół fontanny, - posadzenie drzew oraz krzewów, - zamontowanie małej architektury</p>	Rynek miejski w Pakości	1 483 861,93	<p>Wskaźniki produktu: - budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich – 1600 m², - liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 1 szt. Wskaźniki rezultatu: Liczba osób korzystających z wybudowanych/wyremontowanych budynków publicznych lub komercyjnych na obszarach miejskich – 100 os.</p>	Listy obecności uczestników zajęć, protokoły z działalności
Dziarnowo	Aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	7. Budowa boiska wielofunkcyjnego z zapleczem socjalnym we wsi Dziarnowo	T	Gmina Pakość	Stworzenie przestrzenie do aktywizacji społecznej poprzez budowę boiska wielofunkcyjnego z zapleczem socjalnym we wsi Dziarnowo	Działka nr ewid. 34/92 w obrębie 0001 położonej w Dziarnowie	1 200 000,00	<p>Wskaźniki produktu: 1) Liczba osób korzystających z infrastruktury społeczno-kulturalnej – 100 os. 2) Liczba organizacji społecznych korzystających z infrastruktury społeczno-kulturalnej – 1 szt. Wskaźniki rezultatu: Liczba utrzymywanych miejsc pracy w wyniku operacji - 0</p>	Listy obecności uczestników zajęć, protokoły z działalności

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

Kościelec	Aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	8. Budowa hali sportowo-rekreacyjnej	T	Gmina Pakość	Planowane przedsięwzięcie będzie stanowił zaplecze sportowe dla szkoły podstawowej, a w godzinach popołudniowych będzie pełnić funkcję ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej i sportowej dla mieszkańców Kościelca i okolic. Na płycie boiska wielofunkcyjnego znajdują się boiska do piłki ręcznej i siatkówki oraz kort do gry w tenisa. Jako zaplecze hali zostanie wykorzystany budynek obecnej hali gimnastycznej. Wybudowane zostanie także pomieszczenie kotłowni kontenerowej.	Miejscowość Kościelec	1 000 000,00	Wskaźniki produktu: 1) Liczba osób korzystających z infrastruktury społeczno-kulturalnej – 150 os. 2) Liczba organizacji społecznych korzystających z infrastruktury społeczno-kulturalnej – 1 szt. Wskaźniki rezultatu: Liczba utrzymywanych miejsc pracy w wyniku operacji - 1	Listy obecności uczestników zajęć, protokoły z działalności
-----------	---	--------------------------------------	---	--------------	--	-----------------------	--------------	--	---

11. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI POMIĘDZY POSZCZEGÓLNYMI PROJEKTAMI/PRZEDSIĘWZIĘCIAMI REWITALIZACYJNYMI ORAZ POMIĘDZY DZIAŁANAMI RÓŻNYCH PODMIOTÓW I FUNDUSZY NA OBSZARZE OBJĘTYM PROGRAMEM REWITALIZACJI.

Komplementarność projektów została zapewniona już na etapie planowania oraz konsultowania Programu Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023. Wszystkie opisane w poprzednim rozdziale przedsięwzięcia mają działać w sposób komplementarny, co oznacza że ich realizacja ma w pełni wpływać na zminimalizowanie negatywnych zjawisk zdiagnozowanych na terenie gminy Pakość.

- **Komplementarność przestrzenna**

Zgodnie z wytycznymi, wszystkie projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze o szczególnie dużym nasileniu stanu kryzysowego. Jednak zasięg ich oddziaływania będzie dużo szerszy, a więc będzie oddziaływał również poza obszary rewitalizacji. Projekty realizowane na terenie Miasta Pakość i miejscowości Dziarnowo oraz Kościelec będą wpływać na poprawę sytuacji mieszkańców całego miasta i pozostałych miejscowości. Pozytywne oddziaływanie w poszczególnych sferach wpłynie zatem na poprawę warunków życia mieszkańców (zwłaszcza w zakresie sfery społecznej) z całego obszaru administracyjnego Gminy. Będzie to m.in. efekt poprawy atrakcyjności osiedleńczej Gminy oraz likwidacji zjawisk kryzysowych występujących na obszarze rewitalizacji. Skala oddziaływania przyczyni się zatem do poprawy sytuacji w całej gminie, w szczególności w zakresie integracji i aktywizacji mieszkańców. Prowadzone działania zahamują rozrastanie się problemów na inne obszary Gminy. Dzięki temu nastąpi również przeciwdziałania niepożądanym efektom społecznym takim jak wykluczenie społeczne. Należy zatem zauważyć, że mimo zaplanowania projektów realizowanych na obszarze rewitalizacji, wsparcie zostanie odnotowane przez mieszkańców całej Gminy Pakość. Przy czym głównym zamierzeniem projektów rewitalizacyjnych jest aktywizowanie społeczeństwa, co będzie stanowiło dobry przykład dla mieszkańców pozostałych obszarów Gminy.

- **Komplementarność problemowa**

Wybór działań, które będą realizowane w ramach Programu Rewitalizacji, został przeprowadzony po dokonaniu szczegółowej diagnozy gminy Pakość oraz wyznaczeniu obszarów o szczególnym nasileniu problemów, co pozwoliło określić ten kryzysowy i wyznaczyć obszar rewitalizacji. Obszar badano pod kątem występowania problemów z następujących, często wzajemnie przenikających się sfer: społeczna,

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

gospodarcza, środowiskowa, przestrzenno-funkcjonalna oraz techniczna. Działania, które w ramach niniejszego dokumentu zostaną zrealizowane na terenie gminy Pakość będą się wzajemnie dopełniały i kompleksowo oddziaływały na obszar rewitalizacji. Ich głównym zamierzeniem jest minimalizowanie zidentyfikowanych problemów, z którymi borykają się mieszkańcy gminy. W tabeli poniżej zaprezentowano sfery oddziaływania zaplanowanych głównych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Kolorem niebieskim zaznaczono sfery oddziaływania poszczególnych projektów. Należy zauważyć, że większość przedsięwzięć ma wpływ na kilka sfer, co świadczy o zachowaniu komplementarności problemowej w planowanych działaniach.

Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	SFERA ODDZIAŁYWANIA				
	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera środowiskowa	Sfera techniczna
Aktywna rodzina – wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Pakość					
Program aktywizacji wielopokoleniowej, w tym przede wszystkim osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarach rewitalizacji Gminy Pakość					
Rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych z terenu Gminy Pakość					
Żyj bezpiecznie					
Adaptacja budynku po Przedszkolu Publicznym w Pakości na potrzeby seniorów					

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

Zagospodarowanie Rynku Miejskiego w Pakości					
Budowa boiska wielofunkcyjnego z zapleczem socjalnym we wsi Dziarnowo					
Budowa hali sportowo-rekreacyjnej					

Zaplanowane projekty rewitalizacyjne dopełniają się tematycznie, dzięki czemu Program Rewitalizacji Gminy Pakość jest dokumentem kompleksowym, rozwiązującym szereg problemów zidentyfikowanych w różnych sferach obszaru rewitalizacji. Podjęte działania wpłynęły faktycznie na minimalizowanie problemów, a zatem doprowadzą do osiągnięcia stanu określonego w wizji. Poniżej opisano komplementarność projektów.

Tabela 7 Komplementarność projektów miękkich z twardymi

<p>Aktywna rodzina – wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Pakość</p> <p>Projekt jest skierowany do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Pozwoli minimalizować problemy związane z bezrobociem oraz uzależnieniem do pomocy społecznej. Założeniem przedsięwzięcia jest objęcie całych rodzin wsparciem i organizowanie dla nich kompleksowego systemu wsparcia, co w przyszłości ma przełożyć się na aktywizację zawodową osób, które aktualnie powinny pracować na swoją rodzinę. Dzięki kompleksowym działaniom obejmującym całe rodziny, również dzieci będą uzyskiwały pozytywne wzorce, co jest działaniem ukierunkowanym na wyeliminowanie <u>problemu bezrobocia i korzystania z pomocy środowiskowej w przyszłości</u>.</p> <p>Projekty komplementarne:</p> <p>„Adaptacja budynku po Przedszkolu Publicznym w Pakości na potrzeby seniorów”</p> <p>Projekt zostanie uzupełniony działaniem rewitalizacyjnym o charakterze infrastrukturalnym polegającym na adaptacji budynku po Przedszkolu Publicznym w Pakości. Obiekt będzie pełnił m.in. siedzibę ośrodka integracji społecznej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Prowadzone w nim będą formy wsparcia ukierunkowane na wzrost aktywności społecznej, ożywienie społecznej, zmniejszenie poziomu ubóstwa poprzez zwalczanie bezrobocia oraz wykorzystywania jako źródło utrzymania pomocy środowiskowej.</p> <p>Zaplanowane działania wpłyną pozytywnie na ożywienie społeczne obszaru rewitalizacji oraz pobudzą gospodarczo region. Połączenie projektu infrastrukturalnego z projektem o charakterze społecznym umożliwi kompleksowe podejście do rozwiązania problemów zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji.</p> <p>Zgodnie z powyższą tabelą, projekt oprócz oddziaływania na sferę środowiskową wpłynie również na sferę gospodarczą (większa liczba osób aktywnych zawodowo, aktywizacja w kierunku otwierania działalności).</p> <p>Program aktywizacji wielopokoleniowej, w tym przede wszystkim osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarach rewitalizacji</p>

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

Projekt zakłada przeprowadzenie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży z rodzin defaworyzowanych (aktywizacja sportowa oraz integracja wielopokoleniowa). Tego typu działania mają na celu zapewnienia aktywności osobom młodym, które pochodzą z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. Projekt odpowiada na problem związany z uzależnieniem od pomocy społecznej. Aby nie pogłębiać problemów społecznych, konieczne jest pokazanie młodym osobom innego trybu życia i dać im możliwość aktywności i integracji z innymi środowiskami. W tym celu prócz zajęć sportowych organizowane będą wydarzenia dla ogółu mieszkańców realizowane na Rynku w Pakości oraz różne wydarzenia aktywizujące dzieci i młodzież, w tym zawody, konkursy, spotkania ze służbami bezpieczeństwa i inne. Zajęcia o charakterze sportowym, jak i inne wydarzenia aktywizujące i integrujące społeczność będą się odbywały również na boisku wielofunkcyjnym w Dziarnowie oraz hali w Kościelcu. Na obszarze rewitalizacji zidentyfikowano problem przestępczości, w tym wśród osób młodych, dlatego też zaplanowano organizację wydarzeń ukierunkowanych na edukację obywatelską, w tym w zakresie bezpieczeństwa i konsekwencji czynów niezgodnych z prawem. Projekt jest też ukierunkowany na integrację osób młodych ze starszymi. Jest to rezultat zidentyfikowanego problemu wysokiego udziału osób w wieku poprodukcyjnym na obszarze F miasta Pakość. Dla tych osób należy wprowadzić różne formy aktywizacji, w tym integracji wielopokoleniowej, która będzie realizowana w ramach niniejszego projektu

Projekty komplementarne:

„Zagospodarowanie Rynku Miejskiego w Pakości” - zaplanowano poprawę stanu Rynku Miejskiego w celu stworzenia przestrzeni oddziaływującej w obszarze społecznym. Rynek będzie obszarem realizacji wydarzeń aktywizujących pokolenia. Dla dzieci i młodzieży będą organizowane wydarzenia aktywizujące, tak aby pokazać im inne niż prezentowane pozytywne zachowania społeczne (ciekawe zawody, pozytywne aspekty nauki, integracja społeczna). Dodatkowo, odbywać się będą spotkania z policjantami i innymi służbami bezpieczeństwa, tak aby wyeliminować przestępczość na obszarze rewitalizacji. Projekt infrastrukturalny wraz z projektem miękkim będzie niwelował następujące problemy: przestępczość oraz pośrednio uzależnienie od pomocy społecznej i bezrobocie, które grozi dzieciom i młodzieży z obszaru rewitalizacji.

„Budowa boiska wielofunkcyjnego z zapleczem socjalnym we wsi Dziarnowo” – w ramach projektu ma powstać przestrzeń do aktywizacji społecznej poprzez budowę boiska wielofunkcyjnego z zapleczem socjalnym. Boisko będzie wykorzystywane do aktywizacji osób we wszystkich grupach wiekowych. Szczególnie pozwoli zaktywizować dzieci i młodzież zagrożoną wykluczeniem społecznym. Będzie to miejsce sprzyjające rekreacji, z możliwością udziału w organizowanych wydarzeniach sportowych.

„Budowa hali sportowo-rekreacyjnej” – boisko w Kościelcu będzie wykorzystywane jako ogólnodostępna infrastruktura rekreacyjna i sportowa dla mieszkańców Kościelca i okolic. Celem projektu jest stworzenie bazy to realizacji projektów społecznych, w tym programu aktywizacji wielopokoleniowej. Na hali prócz zajęć sportowych będą odbywać się różne wydarzenia integrujące społeczność, jak i wpływające na niwelowanie zidentyfikowanych problemów, w tym spotkania ze służbami bezpieczeństwa.

„Rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych z terenu gminy Pakość”

W wyodrębnionym domu dziennego pobytu zapewniona zostanie specjalistyczna pomoc osobom w wieku poprodukcyjnym niepodlegającym zatrudnieniu oraz niepracującym emerytom. Działanie to ma na celu rozwiązanie problemu wysokiego udziału osób w wieku poprodukcyjnym, które wymagają opieki i aktywizacji. Pomoc będzie zakładała organizację czasu wolnego, aktywizację społeczną, umożliwienie pobytu i wypoczynku na terenie Domu oraz uczestnictwo w zajęciach służących utrzymaniu sprawności psychofizycznej, zapewnienie wyżywienia i inne. Projekt wpłynie też pozytywnie na sferę gospodarczą oraz społeczną związaną z korzystaniem z pomocy społecznej. Konieczność opieki nad seniorami często wyłącza aktywność zawodową wśród jednego z członków rodziny. Osoby te nie pracują i korzystają ze świadczeń społecznych. Zapewnienie odpowiedniej opieki wpłynie na aktywizację tych osób.

Projekty komplementarne:

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

- „Adaptacja budynku po Przedszkolu Publicznym w Pakości na potrzeby seniorów” - projekt społeczny nie będzie mógł funkcjonować bez stworzenia infrastruktury odpowiadającej potrzebom osób w wieku poprodukcyjnym. Na ten cel zaplanowano adaptację budynku po Przedszkolu Publicznym w Pakości. Ze względu na specyficzną grupę odbiorców planowanych działań zaplanowano stworzenie odpowiedniego zagospodarowania obiektu, w tym stworzenie Sali klubowej, pokoju wypoczynkowego, do potrzeb terapeutyczno-rehabilitacyjnych, podjazdu dla niepełnosprawnych, przebudowę wejścia, wykonanie pochylni, WC dla niepełnosprawnych i inne. Zaplanowany zakres rzeczowy inwestycji pozwoli dostosować infrastrukturę do potrzeb realizacji projektu pn. „Rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnych z terenu gminy Pakość”

„Żyj bezpiecznie”

Projekt zakłada organizację cyklu otwartych spotkań skierowanych dla mieszkańców obszaru rewitalizacji ze służbami porządkowymi. Celem spotkań będzie tworzenie nawyków życia zgodnych z przepisami prawa poprzez edukację oraz budowanie pozytywnego wizerunku służb porządkowych. Spotkania będą się odbywać na hali sportowej, boisku wielofunkcyjnym oraz na Rynku. Cykl imprez skończy się podsumowaniem na Rynku. Projekt odpowiada na problem związany z przestępczością na obszarze rewitalizacji i będzie skierowany zarówno do dorosłych, jak i młodzieży i dzieci.

Komplementarność projektu:

- „Zagospodarowanie Rynku Miejskiego w Pakości”, „Budowa boiska wielofunkcyjnego z zapleczem socjalnym we wsi Dziarnowo”, „Budowa hali sportowo-rekreacyjnej”.

Projekt będzie realizowany we wszystkich wskazanych miejscach, tak aby zapewnić kompleksowe rozwiązanie problemu. Dodatkowo na terenie Rynku odbędzie się ostatnia impreza podsumowująca cały cykl.

- **Komplementarność proceduralno-instytucjonalna**

Zgodność z zasadą komplementarności proceduralno-instytucjonalnej została szerzej opisana w rozdziale 12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji. Całość przebiegu procesu realizacji założeń niniejszego programu będzie nadzorowana przez specjalnie do tego powołany zespół ds. realizacji programu rewitalizacji. Zespół zostanie stworzony, aby zapewnić prawidłową realizację przedsięwzięć zaplanowanych w LPR.

- **Komplementarność finansowa**

Szczegółowe zastosowanie zasady komplementarności finansowej zaprezentowano w rozdziale 10. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz środków własnych gminy Pakość. Na każdym wyznaczonym do rewitalizacji obszarze zaplanowane zostały działania miękkie, które wraz z projektami infrastrukturalnymi będą

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

pozytywnie wpływały na niwelowanie zdiagnozowanych problemów społecznych. Finansowanie zostało dobrane w taki sposób aby jak najefektywniej zrealizować cele Programu Rewitalizacji dla gminy Pakość na lata 2016-2023.

- **Komplementarność międzyokresowa**

Komplementarność międzyokresową gwarantują przedsięwzięcia wzajemnie się uzupełniające (prowadzące do realizacji wspólnego celu), pomimo ich rozbieżności czasowej. Kolejno tworzone dokumenty strategiczne opierają się na modelach rozwoju zawartych w poprzednich aktach gminnych. Projekty zaplanowane do realizacji wykazują również komplementarność międzyokresową w stosunku do projektów zrealizowanych dzięki wdrożeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Pakość na lata 2009-2015. Ten typ komplementarności polega na zachowaniu ciągłości programowej interwencji, a przede wszystkim na rozwijaniu i kontynuacji wsparcia udzielonego dzięki polityce spójności na okres programowania 2007-2013. Poniżej wykazano, które projekty rewitalizacyjne zaplanowane w niniejszym dokumencie stanowią kontynuację lub rozwinięcie projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności w latach 2007–2013:

1. „Daj sobie szansę – Aktywizacja społecznozawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym”
2. Szkolenia językowe dla młodzieży
3. Szkolenia komputerowe dla osób 45+

Wszystkie powyższe projekty zrealizowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Pakość na lata 2009-2015 przyczyniają się do wzmocnienia kapitału społecznego, podwyższenia kompetencji niezbędnych na rynku pracy, co przyczynia się do rozwoju aktywności społecznej oraz zmniejszenia bezrobocia, co również zostało wyznaczone jako cele niniejszego dokumentu realizowane poprzez zaplanowane działania.

12. MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI

Głównym założeniem działań przyjętych przy opracowywaniu programu rewitalizacji było zapewnienie pełnej i różnorodnej partycypacji społecznej przez wykorzystanie różnych technik i narzędzi aktywizacji i włączenia. Zaproponowane narzędzia/techniki obejmowały zarówno ilościowe, jak i jakościowe

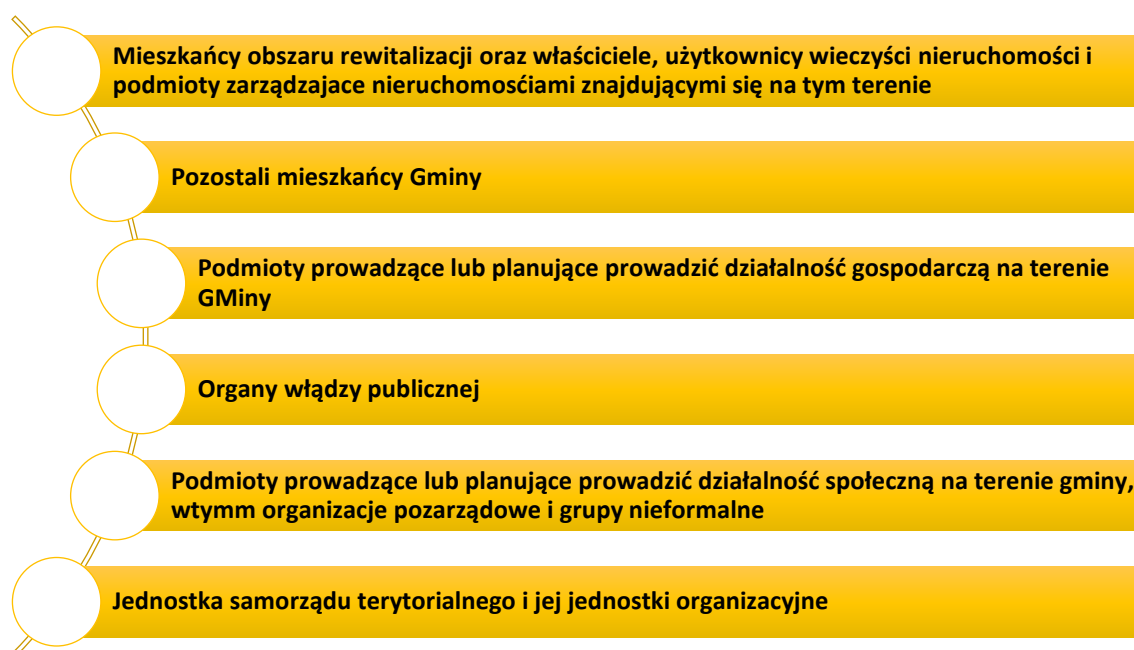
Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

metody badań, co pozwoliło na pomiar skali różnych opinii i uwag, ale także dogłębne poznanie przyczyn i źródeł problemów/sugestii. Dzięki temu udział grup interesu na każdym etapie był realny i optymalny dla LPR, a także sprawny. Zapewniono mieszkańcom udział pośredni, ale i bezpośredni, co umożliwiło skonfrontowanie pewnych wypracowanych rozwiązań i zebranie propozycji. Stosowano dojrzałe formy partycypacji: współdecydowanie, uczestnictwo i kontrola obywatelska.

Wszystkie działania zostały zaplanowane w taki sposób, aby trafiły do różnych grup interesariuszy, jak: mieszkańcy OZ i OR, właściciele, użytkownicy wierzyci i zarządzający nieruchomościami z OZ i OR, podmioty prowadzące/planujące działalność gosp./społ.(NGO), JST oraz organy władzy publicznej.

Partycypacja społeczna jest kluczowym składnikiem procesu rewitalizacji stanowi podstawę działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Partycypacja winna być ukierunkowana na możliwie dojrzałe formy uczestnictwa społeczności w podejmowaniu decyzji.

Podmioty zaliczane do interesariuszy rewitalizacji zostały przedstawione na poniższym schemacie.

Włączenie powyższych grup interesariuszy zostało zapewnione poprzez przeprowadzenie konsultacji społecznych oddzielnie na terenie miasta Pakość i oddzielnie na terenie wiejskim, czyli w miejscowości Dziarnowo. Uchwałą nr XXIX/312/2018 Rady Miejskiej w Pakości z dnia 27 marca 2018 roku przyjęto przeprowadzenie konsultacji, które miały na celu uzyskanie opinii mieszkańców Gminy nt. propozycji przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz projektu dokumentu pn. „Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

Pakość na lata 2016-2023”, zwiększając ich aktywność we wspólnocie samorządowej. Dnia 19 kwietnia 2018 r. odbyły się konsultacje w Dziarnowie, w których wzięło udział 41 osób, natomiast 24 kwietnia konsultacje zostały przeprowadzone w mieście Pakość, w Ośrodku Kultury i Turystyki w Pakości.

Zgromadzonym mieszkańcom Gminy Pakość zostały przedstawione główne założenia, problemy i cele LPR oraz szczegółowo zostały omówione projekty zaplanowane do realizacji. Uczestnicy mieli możliwość zgłaszania uwag do przedstawionego dokumentu oraz własnych propozycji projektów rewitalizacyjnych na rozdanych formularzach konsultacyjnych. W wyniku przeprowadzonych konsultacji nie wpłynęły żadne uwagi od ich uczestników. Na etapie konsultacji nie wpłynęły uwagi dotyczących głównych założeń Programu Rewitalizacji tj. delimitacji oraz zakresu planowanych do realizacji projektów.

W ramach aktualizacji LPR dla Gminy Pakość ogłoszono ponowne konsultacje społeczne, które zostały zrealizowane na mocy uchwały Rady Miejskiej. W ramach konsultacji nie odnotowano uwag pływających na treść opiniowanego dokumentu.

13. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE W ODNIESIENIU DO GŁÓWNYCH PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa)	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu	przedsięwzięcie(nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania		Działanie SZOOP RPO	Podziałanie SZOOP RPO	Zintegrowane
							%	zł	Środki publiczne	Środki prywatne			
Obszar A , Kościelec , Dziarnowo		1. Aktywna rodzina – wsparcie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Pakość	S	Aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Gmina Pakość/ OPS	150 000,00	85	127 500,00	127500 (EFS)	22 500 (Budżet Gminy)		9.2.1	
Kościelec, Dziarnowo , Obszar A, Obszar F		2. Program aktywizacji wielopokoleniowej, w tym przede wszystkim osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarach rewitalizacji Gminy Pakość	S	Aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Gmina Pakość	30 000,00	85	25 500,00	25500 (EFS)	4 500 (BUDŻET GMINY)		11.1	

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

Obszar A Obszar F		3. Rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób niesamodzielnich z terenu gminy Pakość,	S	Aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Gmina Pakość	50 000,00	85	42 500,00	42500 (EFS)	7 500,00 Budżet Gminy			9.2 .1	
Obszar A, Kościelec, Dziarnowo		4. Żyj bezpiecznie	S	Aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Gmina Pakość	20 000,00	85	17 000,00		17000 (FIO) 3000 (NGO)				
Obszar A		4. Adaptacja budynku po Przedszkolu Publicznym w Pakości na potrzeby seniorów	T	Aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Gmina Pakość	2 429 412,00	85	2 065 000,20		2 065 000,20 (PROW)	7. 1			1, 3

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

Obszar A		5. Zagospodarowanie Rynku Miejskiego w Pakości	T	Aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Gmina Pakość	1 483 861,93	85	1 261 282,64				7.1		2,4
Dziarnowo		6. Budowa boiska wielofunkcyjnego z zapleczem socjalnym we wsi Dziarnowo	T	Aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Gmina Pakość	1 200 000,00	85	1 020 000,00				PROW 7.4 "Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne"		2,4
Kościelec		7. Budowa hali sportowo-rekreacyjnej	T	Aktywizacja osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym	Gmina Pakość	1 000 000,00	85	850 000,00				PROW 7.4 "Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne"		2,4

14. SYSTEM ZARZĄDZENIA REALIZACJĄ PROGRAMU REWITALIZACJI

SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ

Monitoring stanowi integralną część zarządzania i ewaluacji postępów programu rewitalizacji. Monitorowanie to proces polegający na systematycznym zbieraniu, analizowaniu i raportowaniu danych ilościowych i jakościowych opisujących efekty programu.

Zastosowane będą następujące formy monitoringu:

- ✓ monitorowanie postępu prac i osiągnięcia celów,
- ✓ monitorowanie trudności,
- ✓ monitorowanie stopnia zmniejszania problemów,
- ✓ monitorowanie środków finansowych projektu.

Monitoring rzeczowy dostarczy informacji na temat efektów realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych na podstawie osiąganych wskaźników produktu i rezultatu. Zestawienie wskaźników dla Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023 jako całości zostało przedstawione w rozdziale 7. Wszystkie wskaźniki zostaną osiągnięte do roku 2023, natomiast ewaluacja na poziomie projektów będzie odbywać się corocznie. W roku 2021 zostanie przeprowadzona wstępna ocena stopnia osiągnięcia wskaźników na poziomie Programu i jeśli zaistnieje ryzyko nieosiągnięcia celów, zostaną podjęte działania zaradcze, w zależności od źródła ryzyka. Jeśli czynniki ryzyka będą niezależne od Gminy Pakość, np. nagła zmiana otoczenia społeczno-gospodarczego, bądź prawno-ekonomicznego, władze Gminy podejmą starania o zmianę wartości wskaźników poprzez negocjacje z Instytucją Zarządzającą oraz aktualizację Lokalnego Programu Rewitalizacji. Natomiast jeśli czynnikami ryzyka będą zjawiska, na które Gmina Pakość może mieć wpływ, na przykład niska partycypacja społeczna, zostaną podjęte działania informacyjno-promocyjne celem pełnego osiągnięcia założonych wskaźników. Monitoring trudności będzie informował o potencjalnych ryzykach realizacji przedsięwzięć, które pozwolą na skuteczną reakcję i minimalizację ryzyk. Monitoring stopnia zmniejszania problemów będzie polegał na analizie bieżącej sytuacji w obszarach kryzysowych na terenach rewitalizacji, dzięki czemu możliwe będzie pozyskanie danych o stopniu niwelowania zidentyfikowanych problemów. Monitoring finansowy z kolei dostarczy informacji na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, które będą podstawą do oceny efektywności i racjonalności wydatkowania środków. Polegać on będzie

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

na bieżącej kontroli finansowych aspektów inwestycji: przepływów gotówkowych i poziomu wykorzystania funduszy w poszczególnych kategoriach budżetowych, weryfikacji kwalifikowalności kosztów oraz gromadzeniu informacji o źródłach finansowania programu i stopniu wykorzystania przyznanych dotacji. Niezwykle ważnym elementem będzie także kontrola wykonania wzajemnych rozliczeń i zobowiązań z podwykonawcami, partnerami, uczestnikami projektu i pracownikami oraz weryfikacja finansowej zgodności z założeniami programu. Monitoring końcowy pozwoli na weryfikację stopnia realizacji wyznaczonych celów. System monitoringu oparty zostanie o homogeniczne narzędzia ocen. Odpowiedzialność za realizację tego zadania spoczywać będzie na Koordynatorze. Każdy projekt będzie oceniany przy wykorzystaniu stworzonego przez Koordynatora formularza ewaluacji w cyklach półrocznych. Archiwizacja kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli ocenić ich skuteczność oraz zdefiniować ryzyka i szanse inwestycji o zbliżonym charakterze. Na Koordynatorze będzie spoczywać również obowiązek przygotowywania kwartalnych sprawozdań w zakresie wskaźników produktu i rezultatu, jak również sprawozdań w zakresie stanu kryzysowego, które będą przekazywane do Instytucji Zarządzającej co dwa lata. Dokumentacja ta stanowić będzie punkt odniesienia w następnych latach procesu rewitalizacji i pozwoli nadać mu pożądany kierunek oraz uniknąć pomyłek.

SYSTEM AKTUALIZACJI PROGRAMU

Istotnym elementem jest aktualizacja dokumentu, w przypadku wystąpienia podczas jego realizacji modyfikacji zachodzących w obszarze rewitalizacji lub na terenie pozostającym z nim zależności i wywierającym na niego wpływ. Ze względu na charakter lokalny program rewitalizacji ma formułę otwartą, tzn. w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Zmiany w LPR nie mogą być częstsze niż raz do roku. W przypadku stwierdzenia, że LPR wymaga zmiany, Burmistrz występuje do Rady Miejskiej w Pakości z wnioskiem o jego zmianę. Zmiana programu następuje w trybie, w jakim został on uchwalony.

15. SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ ORAZ SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI W REAKCJI NA ZMIANY W OTOCZENIU PROGRAMU REWITALIZACJI

Monitoring stanowi integralną część zarządzania i ewaluacji postępów programu rewitalizacji. Monitorowanie to proces polegający na systematycznym zbieraniu, analizowaniu i raportowaniu danych ilościowych i jakościowych opisujących efekty programu.

Zastosowane będą następujące formy monitoringu:

- monitorowanie postępu prac i osiągnięcia celów,
- monitorowanie trudności,
- monitorowanie stopnia zmniejszania problemów,
- monitorowanie środków finansowych projektu.

Monitoring rzeczowy dostarczy informacji na temat efektów realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych na podstawie osiąganych wskaźników produktu i rezultatu. Zestawienie wskaźników dla Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023 jako całości zostało przedstawione w rozdziale 7. Wszystkie wskaźniki zostaną osiągnięte do roku 2023, natomiast ewaluacja na poziomie projektów będzie odbywać się corocznie. W roku 2021 zostanie przeprowadzona wstępna ocena stopnia osiągnięcia wskaźników na poziomie Programu i jeśli zaistnieje ryzyko nieosiągnięcia celów, zostaną podjęte działania zaradcze, w zależności od źródła ryzyka. Jeśli czynniki ryzyka będą niezależne od Gminy Pakość, np. nagła zmiana otoczenia społeczno-gospodarczego, bądź prawno-ekonomicznego, władze Gminy podejmą starania o zmianę wartości wskaźników poprzez negocjacje z Instytucją Zarządzającą oraz aktualizację Lokalnego Programu Rewitalizacji. Natomiast jeśli czynnikami ryzyka będą zjawiska, na które Gmina Pakość może mieć wpływ, na przykład niska partycypacja społeczna, zostaną podjęte działania informacyjno-promocyjne celem pełnego osiągnięcia założonych wskaźników. Monitoring trudności będzie informował o potencjalnych ryzykach realizacji przedsięwzięć, które pozwolą na skuteczną reakcję i minimalizację ryzyk. Monitoring stopnia zmniejszania problemów będzie polegał na analizie bieżącej sytuacji w obszarach kryzysowych na terenach rewitalizacji, dzięki czemu możliwe będzie pozyskanie danych o stopniu niwelowania zidentyfikowanych problemów. Monitoring finansowy z kolei dostarczy informacji na temat szacunkowego kosztu oraz wykorzystanych źródeł finansowania, które będą podstawą do oceny efektywności i racjonalności wydatkowania środków. Polegać on będzie na bieżącej kontroli finansowych aspektów inwestycji: przepływów gotówkowych i poziomu wykorzystania funduszy w poszczególnych kategoriach budżetowych, weryfikacji kwalifikowalności kosztów oraz gromadzeniu informacji o źródłach finansowania programu i stopniu wykorzystania

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Pakość na lata 2016-2023

przyznanych dotacji. Niezwykle ważnym elementem będzie także kontrola wykonania wzajemnych rozliczeń i zobowiązań z podwykonawcami, partnerami, uczestnikami projektu i pracownikami oraz weryfikacja finansowej zgodności z założeniami programu.

Monitoring końcowy pozwoli na weryfikację stopnia realizacji wyznaczonych celów. System monitoringu oparty zostanie o homogeniczne narzędzia ocen. Odpowiedzialność za realizację tego zadania spoczywać będzie na Koordynatorze. Każdy projekt będzie oceniany przy wykorzystaniu stworzonego przez Koordynatora formularza ewaluacji w cyklach półrocznych. Archiwizacja kart przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli ocenić ich skuteczność oraz zdefiniować ryzyka i szanse inwestycji o zbliżonym charakterze. Na Koordynatorze będzie spoczywać również obowiązek przygotowywania kwartalnych sprawozdań w zakresie wskaźników produktu i rezultatu, jak również sprawozdań w zakresie stanu kryzysowego, które będą przekazywane do Instytucji Zarządzającej co dwa lata. Dokumentacja ta stanowić będzie punkt odniesienia w następnych latach procesu rewitalizacji i pozwoli nadać mu pożądaną kierunek oraz uniknąć pomyłek.

System aktualizacji Programu

Istotnym elementem jest aktualizacja dokumentu, w przypadku wystąpienia podczas jego realizacji modyfikacji zachodzących w obszarze rewitalizacji lub na terenie pozostającym z nim zależności i wywierającym na niego wpływ. Ze względu na charakter lokalny program rewitalizacji ma formę otwartą, tzn. w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Zmiany w LPR nie mogą być częstsze niż raz do roku. W przypadku stwierdzenia, że LPR wymaga zmiany, Burmistrz występuje do Rady Miejskiej w Pakości z wnioskiem o jego zmianę. Zmiana programu następuje w trybie, w jakim został on uchwalony.